

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ KONKRÉTNÍ OBCE

FINANCIAL MANAGEMENT OF A PARTICULAR TOWN

Lucie Morongová

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie MORONGOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0470P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Finanční hospodaření konkrétního města**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

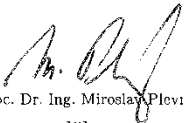
1. Charakterizujte strukturu financování obcí v ČR.
2. Představte vybrané město.
3. Analyzujte hospodaření konkrétní obce ve vybraných letech.
4. Zhodnoťte finanční situaci obce a navrhněte případná optimalizační opatření.

Rozsah grafických prací: neuveden
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

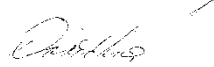
- **PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína.** *Veřejné finance a daně v České republice.* Plzeň: NAVA, 2010. ISBN 978-80-7211-360-6
- **PEKOVÁ, Jitka.** *Hospodaření a finance územní samosprávy.* Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4
- **PROVAZNÍKOVÁ, Romana.** *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe.* Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9
- *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích , v platném znění*
- *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění*

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Hruška**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. října 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„*Finanční hospodaření konkrétní obce*“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 25. dubna

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto způsobem bych ráda poděkovala všem, kteří přispěli k vypracování mé práce. Především mému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Hruškovi za odborné vedení a také cenné rady, připomínky, ochotu a čas, který mi věnoval.

Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům Městského úřadu v Tachově, starostovi města panu Mgr. Ladislavu Macákovi a paní Ing. Boženě Semecké, vedoucí finančního oddělení, za čas, který mi věnovala v odborných konzultacích a také za informace a materiály, které mi poskytla pro zpracování praktické části mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 VYMEZENÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR.....	8
1.1 Obce	8
1.2 Kraje	10
1.3 Úkoly územní samosprávy	11
2 FINANCOVÁNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR.....	14
2.1 Finanční systém obcí a rozpočet	14
2.2 Příjmy obcí	19
2.2.1 Daňové příjmy	20
2.2.2 Nedaňové příjmy.....	21
2.2.3 Místní daně	21
2.2.4 Dotace	22
2.2.5 Správní poplatky	22
2.2.6 Ostatní příjmy	23
2.3 Výdaje obcí	23
3 PŘEDSTAVENÍ MĚSTA TACHOV.....	27
3.1 Historie.....	27
3.2 Současnost města	28
3.3 Samospráva města.....	29
4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA TACHOV.....	31
4.1 Vývoj rozpočtů v letech 2008 – 2012	31
4.2 Analýza příjmů obce	33
4.2.1 Daňové příjmy	34
4.2.2 Místní poplatky	35
4.2.3 Správní poplatky	37
4.2.4 Nedaňové příjmy.....	37
4.2.5 Kapitálové příjmy	39
4.2.6 Přijaté dotace.....	40
4.3 Analýza výdajů obce	41
4.4 Financování	45
4.5 Výsledek hospodaření	46

5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	47
6	ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA OPTIMALIZACI	55
6.1	Predikce následujícího roku	57
6.2	Opatření ke zlepšení hospodaření	57
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM OBRÁZKŮ	62
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Hospodaření města se určitým způsobem dotýká každého z nás. Jelikož jsou všichni lidé občany nějaké menší či větší obce, mělo by každého občana zajímat, co se financuje z rozpočtu obce a jaké investiční záměry obec má. Připomínkováním návrhu tvorby rozpočtu má každý občan možnost aktivně se vyjadřovat k prioritám rozpočtu své obce. Tím poskytnou občané zpětnou vazbu a vedení obce tak zjistí, jakým oblastem občané přikládají větší váhu a co od hospodaření očekávají.

Tato bakalářská práce se věnuje právě problematice hospodaření města Tachov. Práce bude nejprve rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a část praktickou, která bude koncipována v návaznosti na předchozí část. Teoretická část bude rozdělena na dvě kapitoly, z nichž první zachycuje vymezení územní samosprávy v ČR, kterými jsou obec a kraj. Druhá kapitola se bude zabývat financováním územní samosprávy v ČR, kde budou rozděleny příjmy a výdaje obcí. Praktická část bude rozčleněna do čtyř kapitol. První kapitola obsahuje stručný popis města Tachov, charakterizuje jeho historii, současnost a samosprávu. Druhá stěžejní kapitola se věnuje hospodaření města Tachov, ve které bude analyzován rozpočet města. Zde je přehledně do tabulek sestaven rozpočet schválený, upravený a skutečný, ze kterého se v práci vychází. Nadále se věnuje financování a samotnému výsledku hospodaření. Ve třetí kapitole je provedeno dotazníkové šetření, které napomáhá k sestavení čtvrté kapitoly zhodnocení s následným opatřením ke zlepšení hospodaření.

Prvotním cílem bakalářské práce je analyzovat skutečné příjmy a výdaje města Tachova v pětiletém období, v letech 2008 – 2012. Druhotný cíl práce je na základě provedené předchozí analýzy a dotazníkového šetření zhodnocení finanční situace obce a následný návrh na zlepšení dosavadního hospodaření.

Pro zpracování teoretické části práce je použito odborné literatury a internetových stránek, především pro čerpání informací z použitých zákonů a vyhlášek. Pro tvorbu praktické části jsou použity interní materiály města, které byly poskytnuty od Městského úřadu Tachov. Pro zpracování příslušných tabulek a obrázků byl využit program Microsoft Excel 2010. Bakalářská práce je koncipována v souladu s platnou Metodikou k vypracování bakalářské práce z roku 2011 a platnými citačními normami.

1 VYMEZENÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR

V České republice patří mezi územní samosprávné celky obce a vyšší územní samosprávné celky – kraje.

1.1 Obce

Problematiku obcí v ČR upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“ (Zákon č.128/2000 Sb., § 1).

Samospráva spočívá v samostatnosti obce při správě svého majetku a veškeré činnosti, které nejsou činnosti státní (Pavlásek, Hejduková, 2010).

Obec je dle Pekové a Pilného (2002) vymezena třemi základními znaky:

- území,
- občané ČR s trvalým občanstvím,
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce.

Občané se podílejí na řízení obce:

- nepřímo prostřednictvím volených zástupců,
- přímo, dobrovolnou prací v různých komisích, účastí na veřejných schůzích (Peková, Pilný, 2002).

V ČR rozlišujeme tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města, v závislosti na počtu obyvatel (nad 3 000 obyvatel),
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,
- statutární města,
- hlavní město Praha (Peková 2004).

„Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem“ (Zákon č. 128/2000 Sb., § 2).

Obce své úkoly zabezpečují prostřednictvím hospodaření se svým majetkem, zřizováním organizací ve své působnosti, zabezpečováním veřejných statků, rozvíjením vztahů s ostatními subjekty.

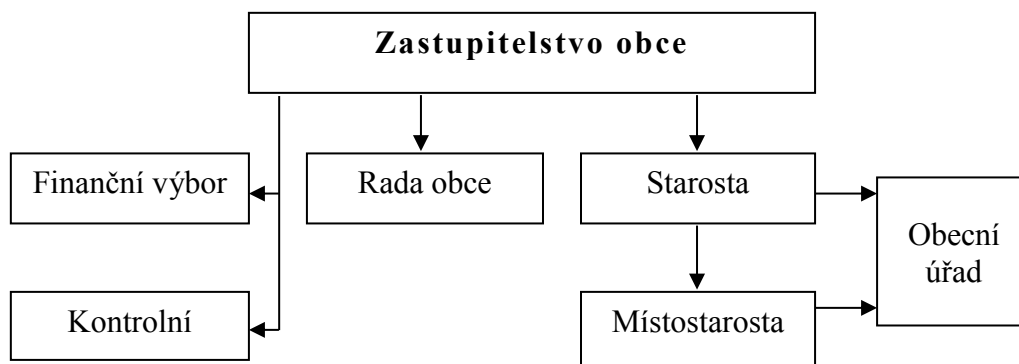
Orgány obce

- a) **zastupitelstvo obce** – kolektivní volený orgán, může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech obce.
- b) **rada obce** – výkonný orgán obce. V samostatné působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu, v přenesené působnosti rozhoduje na základě zákona. Jednání rady obce jsou neveřejná. V čele je starosta a jeho zástupci (místostarostové).
- c) **starosta a jeho místostarostové** – představitelé obce, řídí obecní úřad.
- d) **obecní úřad** – vykonává administrativně organizační činnosti související se samosprávnou i přenesenou působností. Obecní úřad řídí starosta a jeho zástupci. Výkonnými orgány jsou jednotlivé odbory (Peková, 2004).

Obec dle Pekové (2004) zřizuje své poradní a kontrolní orgány. Jsou to:

- **výbory** – jsou to iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva. Povinně musí být zřízen finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem obce, a kontrolní výbor, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce. Musí mít minimálně tři členy a členové nemohou být osoby, které se zabývají hospodařením obce.
- **komise** – jsou iniciativními a poradními orgány rady obce a výkonnými orgány v přenesené působnosti obce.

Obr. č. 1: Schéma orgánů obce

Zdroj: vlastní zpracování dle Pekové, 2004, 2012

Obec vykonává vlastní samosprávnou funkci a přenesené funkce, tj. státní správu v přenesené působnosti. Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí,

kteře jsou v zájmu obce, dále pak pečuje o vytváření podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů – bydlení, ochrana zdraví, ochrana veřejného pořádku, výchova a vzdělání, kulturní rozvoj. Přenesenou působnost vykonávají obce v několika úrovních. Na plnění úkolů v přenesené působnosti dostávají obce příspěvek ze státního rozpočtu. Výkon samostatné působnosti obcí kontroluje ministerstvo vnitra (Pavlásek, Hejduková, 2010).

1.2 Kraje

Působnost a postavení krajů upravuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. V soustavě územních samosprávných celků jsou kraje pojaty jako vyšší územní samosprávné celky. Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu a je samostatně spravován zastupitelstvem. Je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, a hospodaří podle vlastního rozpočtu (Pavlásek, Hejduková, 2010).

Dle zákona č.129/2000 Sb. je kraj veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem, a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (Zákon č. 129/2000 Sb.).

Kraj je dle Pekové (2004) vymezen třemi základními znaky:

- **území** kraje, na kterém se nacházejí města a obce,
- **občané** ČR s trvalým pobytem v obcích na území kraje,
- **působnost** – samospráva veřejných záležitostí v rámci samostatné působnosti a přenesená působnost v rozsahu zákonem stanoveného výkonu státní správy.

Kraje vykonávají svou vlastní působnost i přenesenou působnost ve výkonu státní správy. Na tuto činnost dostávají kraje podobně jako obce příspěvek ze státního rozpočtu.

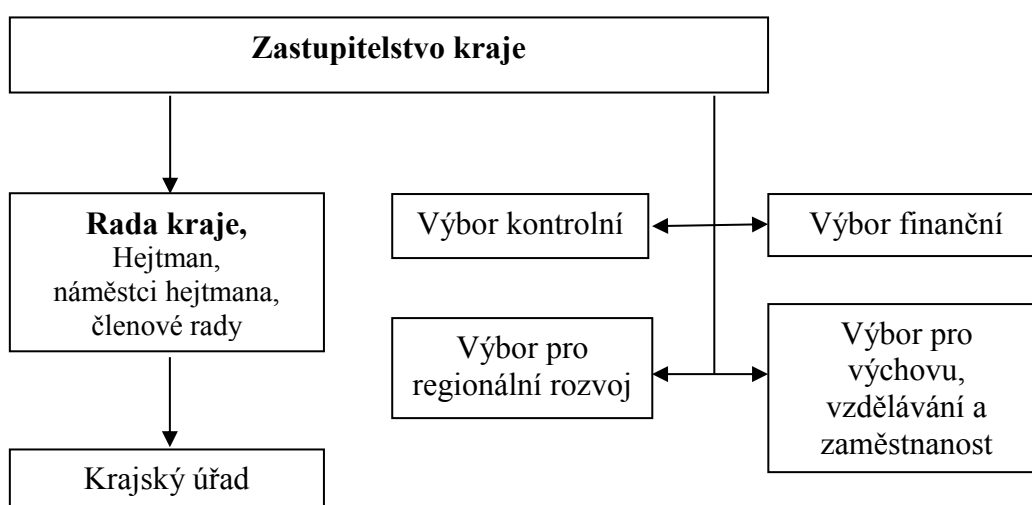
Orgány kraje

- a) zastupitelstvo** – je volený orgán. Rozhoduje o klíčových samosprávních otázkách včetně hospodaření, volí hejtmana, jeho náměstky a další členy rady kraje, vydává obecně závazné vyhlášky kraje. Zasedání zastupitelstva kraje je veřejné.
- b) rada kraje** – je výkonným orgánem kraje. Ze své činnosti se odpovídá zastupitelstvu. Členy jsou hejtman, náměstci hejtmana a další členové rady.

Mezi její významné pravomoci patří zabezpečování hospodaření kraje a rozhodování o některých majetkových úkonech kraje.

- c) **hejtman kraje** – zastupuje kraj navenek, je odpovědný zastupitelstvu. Jeho pravomoci jsou vymezeny zákonem o krajích. Zastupují ho náměstci hejtmana.
- d) **krajský úřad** – je výkonný orgán. Tvoří ho ředitel a zaměstnanci odborů a oddělení. Plní úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo a rada kraje. Ředitel plní úkoly stanovené zastupitelstvem a zajišťuje úkoly z přenesené působnosti (Peková, 2004).

Obr. č. 2: Schéma orgánů kraje

Zdroj: vlastní zpracování dle Pekové, 2004, 2012

Zastupitelstvo kraje zřizuje podobně jako obce své poradní a iniciativní orgány. Mezi tyto orgány se zařazují výbory, které jsou iniciativními a poradními orgány zastupitelstva kraje, a komise, které jsou poradními a iniciativními orgány rady kraje. Povinně musí být zřízen výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost. Výkon samostatné i přenesené působnosti kraje podléhá dozoru státu (Pavlásek, Hejduková, 2010).

1.3 Úkoly územní samosprávy

Územní samospráva je volena svými občany a je tak jejich reprezentantem. Zároveň by však měla se svými občany spolupracovat. Občané se zapojují do poradních orgánů a také slouží jako kontrola činnosti územní samosprávy a jejího hospodaření (Peková, 2004).

Dále plní územní samospráva tyto funkce:

1. **sociální funkce** – zabezpečování sociální péče a sociálních služeb pro chudší vrstvy obyvatel. Zabezpečování bezpečnosti občanů a ochrana jejich majetku (zřizuje městskou policii).
2. **ekonomická funkce** – zmírňuje lokální projevy tržního selhání, zabezpečuje veřejné statky pro své občany, ovlivňuje v rámci možností sociálně ekonomický rozvoj svého území.
3. **územně technická funkce** – optimální využití daného území k různým aktivitám (Peková, 2004).

Hlavní funkcí územní samosprávy je dle Provazníkové (2009) poskytování řady veřejných statků a služeb při respektování požadavku maximální hospodárnosti a efektivnosti. Pod poskytováním veřejných statků rozumíme způsob rozhodování o produkci či spotřebě statku (veřejnou volbou prostřednictvím hlasování) a způsob financování produkce veřejných statků, zpravidla prostřednictvím místního rozpočtu.

Územní samospráva může zajišťovat veřejné statky prostřednictvím:

- **organizací ve veřejném sektoru** – vlastní neziskové organizace, které k tomuto účelu zřídila,
- **veřejné zakázky** – u soukromého sektoru na základě výběrového řízení,
- **partnerství** – společnou participací veřejného a soukromého sektoru ve společných projektech (Peková, 2004).

Pokud se jedná o smíšené veřejné statky, rozhoduje volený orgán veřejné samosprávy také o tom, jak velký bude uživatelský poplatek a komu budou občané platit tento poplatek – do rozpočtu nebo přímo organizaci, která poskytuje daný statek (Provazníková, 2009).

Územní samospráva má nadále povinnost:

- **zvelebovat vlastní majetek** – zajištění jeho efektivního využívání,
- **zabezpečovat veřejné statky,**
- **respektovat požadavek maximální hospodárnosti** – povinnost vytvářet podmínky pro sociálně ekonomický rozvoj,
- **koordinovat činnost ekonomických subjektů,**
- **rozvíjet vztahy s jinými obcemi,**

- **zajistit ochranu krajiny a jednotlivých složek životního prostředí,**
- **koordinovat činnost měst a obcí – na regionální úrovni,**
- **spolupracovat se státem (Peková, 2004).**

2 FINANCOVÁNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V ČR

Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, také pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění (zákon č. 250/2000 Sb.).

2.1 Finanční systém obcí a rozpočet

Finanční systém obcí tvoří její rozpočet a mimorozpočtové fondy. Sestavování rozpočtu a hospodaření podle něho v průběhu rozpočtového období je ze zákona povinné a je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků. Vytváření mimorozpočtových fondů a jejich využití v systému financování je v kompetenci samotné obce. Základní požadavky na finanční systém obcí a veškeré územní samosprávy stanovila Evropská charta místní samosprávy a návrh Evropské charty regionální samosprávy (Peková, 2004).

Finanční systém obcí se zpravidla řídí těmito **základními principy**:

- 1) Základním principem je **hospodaření podle ročního rozpočtu**. Je to rozhodující nástroj financování, důležitý finanční plán na rozpočtové období a koncentruje se zde hlavní objem finančních prostředků.
- 2) **Mimorozpočtové fondy vytvářet jen v omezené míře**, aby nedocházelo k přílišnému rozdrobení finančních prostředků.
- 3) **Konzistence finančního systému obce** s veřejnými financemi jako celek. Finanční hospodaření obce by mělo být v souladu s fiskální politikou státu a mělo by být co nejefektivnější.
- 4) Určitá **míra finanční soběstačnosti obce**, určitý stupeň finanční nezávislosti na státu. S tím je spojená také rozhodovací pravomoc obcí, ale i odpovědnost za důsledky rozhodnutí odpovědnost za hospodaření, za plnění rozpočtu, za nakládání s majetkem.
- 5) Přerozdělovací vztahy založené na **spravedlnosti a slušnosti** mezi obcemi.
- 6) **Princip solidarity** mezi bohatšími a chudšími obcemi.
- 7) Průhlednost finančního systému, aby byla možná **veřejná i občanská kontrola**.
- 8) Stabilita finančního systému obce.

- 9) Stabilita pravidel hospodaření v delším časovém horizontu. Nemělo by často docházet ke změnám v pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky.
- 10) **Účinnost finančního systému.** Efektivní využití prostředků rozpočtu pro zvýšení ekonomického potenciálu obce. Finanční systém obce by měl podporovat výkonnost lokální ekonomiky. Měl by minimalizovat dopady nepříznivých vlivů, které mohou způsobit migraci obyvatel a kapitálu mezi obcemi.
- 11) **Administrativní nenáročnost** finančního systému. Mělo by se promítnout do nízkých nákladů na zabezpečení fungování finančního systému obce.
- 12) Určitý **stupeň kontroly** ze strany ústřední vlády. Protože stát poskytuje obci část finančních zdrojů ze státního rozpočtu, musí se zachovat určitý stupeň kontroly nad jejich použitím i nad celkovým hospodařením obce. Významným nepřímým nástrojem kontroly a prosazování vlivu vlády je dotační systém (Peková 2004).

Jednotlivé principy finančního systému spolu úzce souvisí, intenzita působení jednotlivých principů může být ale různá, je ovlivňována různou řadou faktorů. Finanční systém obcí by měl optimálně využívat jednotlivé funkce veřejných financí a umožňovat optimální rozvoj obcí (Peková, 2004).

Rozpočet a mimorozpočtové fondy

Rozpočet je základním nástrojem finančního hospodaření obce a sestavuje se **na jeden kalendářní rok** zpravidla jako vyrovnaný. Dále obce sestavují také **rozpočtový výhled**, který slouží pro střednědobé finanční plánování, a vychází se z něj při sestavování ročního rozpočtu (Pavlásek, Hejduková, 2010).

„Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku“ (Zákon č.250/2000 Sb., §3, odst. 2).

Rozpočet obce lze dle Pekové, Pilného (2002) charakterizovat jako:

- **decentralizovaný peněžní fond**, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence,
- bilance, která vybilancovává příjmy a výdaje,

- plán, podle kterého se hospodaří v rozpočtovém období,
- nástroj realizace regionální politiky, nástroj financování potřeb lokálního a regionálního sektoru.

Hospodaření obce s rozpočtovými prostředky lze znázornit takto:

$$F_1 + P - V = F_2$$

kde: F_1 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,

P – příjmy,

V – výdaje,

F_2 – stav peněžních prostředků na konci rozpočtového období (Peková, 2004).

Rozpočet plní tyto tři důležité funkce:

- **alokační** – je to rozhodující funkce. Souvisí se zajišťováním veřejných statků, které nelze distribuovat tržním mechanismem.
- **redistribuční** – souvisí s přerozdělováním důchodů prostřednictvím daňového systému a transferových plateb. Její využití na úrovni obcí je ale omezené. Využívá se spíše na úrovni krajů, kdy se přerozdělují finanční prostředky z rozpočtu kraje více do ekonomicky slabších obcí a tím je možné ovlivňovat rovnoměrný ekonomický rozvoj v obcích regionu.
- **stabilizační** – souvisí s ovlivňováním základních ekonomických cílů (stabilní zaměstnanost, cenová stabilita, rovnovážná platební bilance, stabilní ekonomický růst). Její využití na úrovni obce je také omezené, obec může ovlivňovat růst ekonomického potenciálu daného území (Provazníková, 2009).

Rozpočtový proces

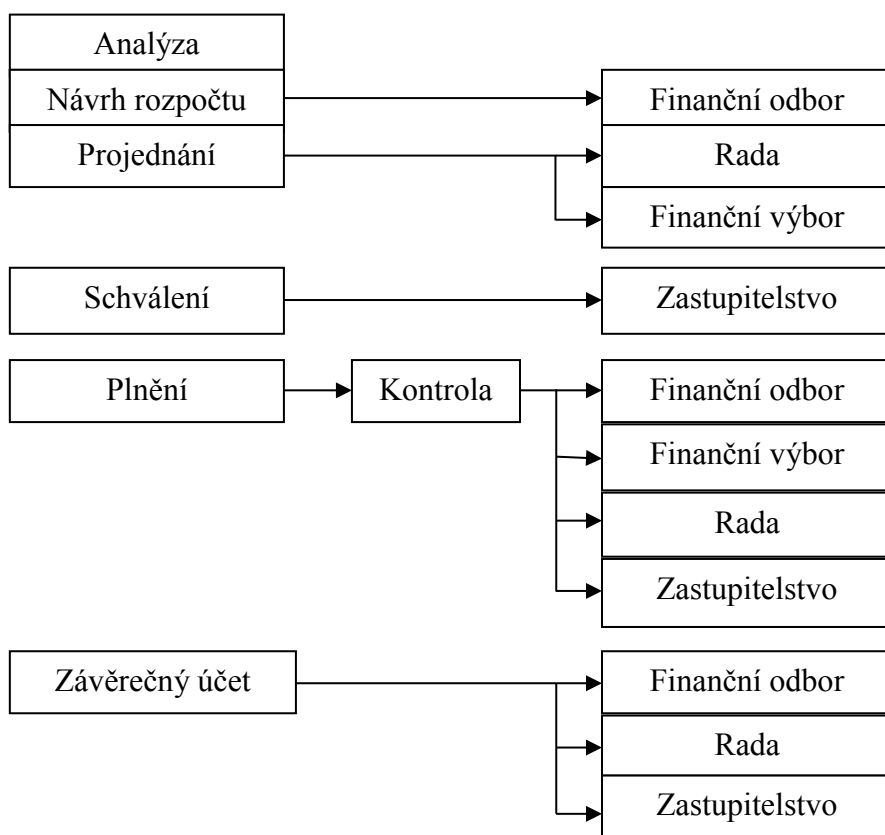
Rozpočtový proces je tvořen činností volených i výkonných orgánů, sestavením návrhu územního rozpočtu, s jeho schválením a realizací během rozpočtového období. Zahrnuje také průběžnou a následnou kontrolu plnění, sestavení a schválení závěrečné skutečné bilance hospodaření. **Rozpočtové období** trvá zpravidla **jeden rok**, proto se ve většině zemí kryje s kalendářním rokem. **Etapy rozpočtového procesu** jsou delší než u rozpočtového období, trvají zpravidla **1,5 – 2 roky** (Peková, 2004).

Fáze rozpočtového procesu sestávají z těchto etap:

- analýza minulosti a **stanovení priorit** pro rozpočtové období,
- **sestavení návrhu** rozpočtu je prováděno odpovědným výkonným orgánem,

- **projednávání a schválení** návrhu rozpočtu je v pravomoci voleného orgánu tj. zastupitelstva,
- při **kontrole plnění** rozpočtu se dodržují zásady reálného, úplného a pravdivého rozpočtu,
- přehled o **skutečném plnění** rozpočtu a vypracování **závěrečného účtu** sestavují výkonné orgány,
- **následná kontrola** je v kompetenci volených orgánů,
- **aktualizace** programu rozvoje a rozpočtového výhledu (Provazníková, 2009).

Obr. č 1: Fáze rozpočtového procesu

Zdroj: vlastní zpracování dle Provazníkové, 2009, 2012

Rozpočtový proces disponuje zásadami, kterými jsou každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu, reálnost, pravdivost, úplnost a jednotnost, dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu, jeho hospodárnost, efektivnost a publicita. V průběhu rozpočtového procesu je nutno tyto zásady dodržovat (Peková, 2004).

Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška MF ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. „Touto vyhláškou se stanoví rozpočtová skladba jakožto jednotné třídění příjmů

a výdajů, které se uplatňuje v rozpočtech organizačních složek státu, při sledování plnění státního rozpočtu, při sledování čerpání rezervního fondu organizačních složek státu, v rozpočtech státních fondů, při pohybech na účtech státních finančních aktiv, při pohybech na účtech pro řízení státního dluhu a při plánovaných a skutečných pohybech na účtech rozpočtů a ostatních peněžních fondů obcí, krajů, regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen "regionální rada") a dobrovolných svazků obcí s výjimkou fondu cizích prostředků, fondu sdružených prostředků a fondu podnikatelské činnosti“ (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.). Rozpočtovou skladbou se rozumí podrobné a závazné členění příjmů a výdajů. Toto třídění příjmů a výdajů respektuje zásadu **jednotnosti a závaznosti**, zásadu **dlouhodobé stability** třídění rozpočtu, zásadu **srozumitelnosti** a **kompatibility** s mezinárodními účetními a statistickými standardy (Peková, 2008). Rozpočtová skladba dle Vyhlášky MF č.323/2002 Sb. využívá následující třídění příjmů a výdajů:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační.

Odpovědnostní třídění je pro obce a kraje nepovinné, třídí se tak především příjmy a výdaje státního rozpočtu. Z hlediska druhového jsou nejnižšími jednotkami třídění rozpočtové položky, dále podseskupení rozpočtových položek, seskupení rozpočtových položek, a nejvyšší jednotkou je seskupení rozpočtových tříd (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.).

Tab. č. 1: Rozpočtové třídy

Třída	Název
1	Daňové příjmy
2	Nedaňové příjmy
3	Kapitálové příjmy
4	Přijaté dotace
5	Běžné výdaje
6	Kapitálové výdaje
8	Financování

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky MF č.323/2002 Sb., příloha RS pro rok 2013, 2013

Z odvětvového hlediska se příjmy a výdaje třídí do odvětví a nejnižšími jednotkami jsou rozpočtové paragrafy, dále rozpočtové pododdíly, rozpočtové oddíly a rozpočtové skupiny (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.).

Tab. č. 2: Rozpočtové skupiny

Skupina	Název
1	Zemědělství a lení hospodářství
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3	Služby pro obyvatelstvo
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5	Bezpečnost státu a právní ochrana
6	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky MF č.323/2002 Sb., příloha RS pro rok 2013, 2013

Z hlediska konsolidačního se příjmy a výdaje třídí na tzv. záznamové jednotky.

2.2 Příjmy obcí

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů definuje v § 7 **příjmy rozpočtů obce**. Tvoří je zejména:

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- d) příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- e) příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- f) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- g) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- h) dotace z rozpočtu kraje,
- i) prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,

j) přijaté peněžité dary a příspěvky,

k) jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce (Zákon č. 250/2000 Sb.).

Dle Císařové, Pavla (2008) příjmy, které obce získávají, se dělí na daňové, dotační, nedaňové a z dluhových nástrojů.

2.2.1 Daňové příjmy

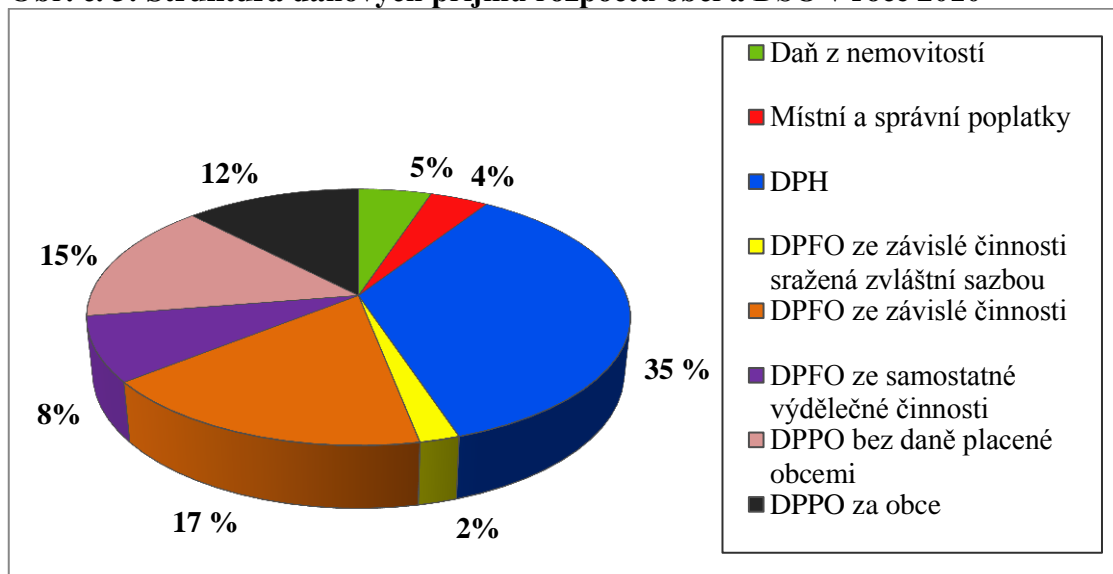
Dle Provazníkové (2009) tvoří tyto příjmy nejvýznamnější zdroj příjmů obcí v ČR a představují asi **polovinu** celkových příjmů obcí. Jsou tvořeny sdílenými i svěřenými daněmi. V případě svěřených daní patří obcím celý výnos daně daně, u sdílených daní jim patří jen procentuální část výnosu daně.

Tab. č. 3: Schéma daňových příjmů rozpočtu obcí

Daň z nemovitostí	100%	Z nemovitostí na území obce
Daň z přidané hodnoty	19,93%	• z celostátního hrubého výnosu DPH
DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	21,4%	• z celostátního hrubého výnosu (záloh), odváděné zaměstnavatelem
	1,5%	• dle počtu obyvatel • dle počtu zaměstnanců
DPFO vybírané srážkou	21,4%	• z celostátního hrubého výnosu (záloh) • dle počtu obyvatel
DPFO se samostatně výdělečné činnosti	21,4%	• z 60% z celostátního hrubého výnosu (záloh)
DPPO	21,4%	• z celostátního hrubého výnosu
DPFO se samostatně výdělečné činnosti	30%	• z výnosu záloh na DPFO • podle trvalého bydliště FO
DPPO placená obcemi	100%	• daně placené obcemi

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č.243/2000 Sb., 2012

Obr. č. 3: Struktura daňových příjmů rozpočtu obcí a DSO v roce 2010

Zdroj: vlastní zpracování dle Státního závěrečného účtu, 2010, 2012

2.2.2 Nedaňové příjmy

Jako vlastní nedaňové příjmy rozpočtu obcí můžeme řadit:

- **příjmy od vlastních neziskových organizací,**
- **příjmy z vlastního podnikání** – zisk z vlastních výdělečných podniků, podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, regionu,
- **příjmy z pronájmu nebo z prodeje majetku,** které má ve vlastnictví obec,
- **příjmy z obchodování s cennými papíry,** obec může zvětšovat svůj rozpočet nákupem cenných papírů, tím může podstatně získat značný příjem do svého rozpočtu. Nejběžnějším způsobem finančního investování je nákup státních dluhopisů.
- **uživatelské poplatky,** o jejich výši rozhoduje zastupitelstvo obce. Díky těmto poplatkům má obec možnost přesně změřit spotřebu daného veřejného statku, která pak představuje cenu za spotřebu měrné jednotky veřejného statku užívaného občanem (Peková, Pilný, 2002).

2.2.3 Místní daně

„Obce mohou vybírat následující poplatky:

- *poplatek ze psů,*
- *poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,*
- *poplatek za užívání veřejného prostranství,*

- *poplatek ze vstupného,*
- *poplatek z ubytovací kapacity,*
- *poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*
- *poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj,*
- *poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,*
- *poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace“ (Císařová, Pavel, 2008, str. 35).*

Tyto poplatky jsou fakultativní, obec je tedy vybírat nemusí, zavede je vydáním obecně závazné vyhlášky, kde stanoví náležitosti pro vybírání těchto poplatků (Pavlásek, Hejduková, 2010). Místní poplatky upravuje zákon ČNR č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích v platném znění. „*Poplatky zavede obec obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků. U poplatku za užívání veřejného prostranství určí místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství“ (Zákon č. 565/1990 Sb., § 14, odstavec 2).*

2.2.4 Dotace

Dotace ze státního rozpočtu tvoří velmi významnou část příjmů rozpočtu obcí a krajů. Jelikož obce zajišťují některé úkoly v rámci přenesené působnosti, musí na jejich financování dostat prostředky ze státního rozpočtu (Peková, Pilný, 2002).

Obce mohou také dostat dotace **z Evropské unie** vyplácené ze strukturálních fondů a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu (Provazníková, 2009).

2.2.5 Správní poplatky

Správní poplatky jsou vybírány obcí za provedení správních úkonů, jako např. výpisy z matrik, povolení stavby, vystavení dokladů a ověření pravosti dokladů. Výše těchto správních úkonů je přesně dána sazebníkem zákona č. 634/2004 Sb. (Zákon č.634/2004 Sb.). Tento zákon také upravuje u každého správního poplatku poplatníka, předmět poplatku, základ poplatku, sazbu poplatku, podmínky nároku na osvobození poplatku, splatnost poplatku a specifikuje, kdo poplatek vybírá, respektive který orgán veřejné

správy. Tyto poplatky platí poplatníci převážně hotově, ale také kolkovanými známkami nebo bezhotovostním převodem z účtu (Peková, 2004).

2.2.6 Ostatní příjmy

Mezi ostatní příjmy, které plynou do rozpočtu obcí, můžeme ještě zařadit: **kapitálové příjmy, návratné příjmy, příjmy ze sdružování finančních prostředků, dary a jiné nahodilé příjmy**. Tyto příjmy mají především doplňkový charakter a jsou nepravidelné (Provazníková, 2009).

2.3 Výdaje obcí

Rozsah výdajů obcí ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti i pravomocí obcí za zabezpečování veřejných statků a služeb (Provazníková, 2009).

Členění výdajů dle Pekové (2004)

1. podle ekonomického hlediska

Běžné – opakující se výdaje, financují se z nich běžné potřeby v rozpočtovém roce (platy zaměstnanců, nákup materiálu, nákup služeb, sociální dávky),

Investiční – slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb, přesahující období jednoho rozpočtového roku.

2. podle rozpočtové skladby

Rozpočtová skladba upravuje podrobné členění běžných a kapitálových výdajů. Pro obce je závazné **druhové členění** výdajů:

Běžné – neinvestiční výdaje na: výdaje na platy, pojistné, nákupy, transfery podnikatelským subjektům, transfery veřejnoprávním subjektům, transfery obyvatelstvu, transfery do zahraničí, půjčené prostředky,

Kapitálové – investiční výdaje na: investiční nákupy a související výdaje, nákup akcií a majetkových podílů, transfery, půjčené prostředky.

Podle rozpočtové skladby se mohou výdaje členit na **nenávratné** a **návratné** (např. půjčky občanům při povodních apod.).

Strukturu výdajů rozpočtů obcí dobře popisuje **odvětvové třídění**, které rozděluje výdaje do **6 skupin**.

Tab. č. 4: Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obce

Skupina výdajů	Výdajové oblasti
1. Zemědělství a lesní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • obhospodařování půdního fondu • obhospodařování obecních lesů
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • provoz veřejné silniční dopravy • údržba silnic, chodníků, veřejných prostranství • zajišťování pitné vody • odvod a čištění odpadních vod • podpora rozvoje podnikání • sběr surovin
3. Služby pro obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> • základní a mateřské školy • kultura: divadelní činnost, knihovny, muzea, ochrana památek, sdělovací prostředky • podpora tělovýchovy a zájmových organizací • zdravotnictví (zřizování jeslí, nemocnice) • komunální služby: čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení • bydlení: pronájem obecních bytů, výstavba nových bytů • životní prostředí: nakládání s odpady, péče o přírodu a krajinu
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> • dávky sociálního zabezpečení • zřizování sociálních zařízení jako: domovy důchodců, domy s pečovatelskou službou, domovy pro matky s dětmi
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • civilní obrana • obecní policie • požární ochrana
6. Všeobecná veřejná správa a služby	<ul style="list-style-type: none"> • zastupitelské orgány • činnost obecního úřadu • finanční operace

Zdroj: vlastní zpracování dle Provazníkové, 2009, 2012

3. podle funkcí veřejných financí

Z hlediska alokační činnosti jsou to **výdaje na nákup služeb** (zboží) prostřednictvím veřejných zakázek, výdaje na financování **veřejných statků** (udržení veřejného pořádku a bezpečnosti, veřejné osvětlení, veřejné komunikace atd.), výdaje na **smíšené statky** (základní vzdělání, financování

statků, u kterých dochází k tržnímu selhání (MHD)) a výdaje na **poplatkové služby** (na jejich financování se podílí obyvatelé dané obce úhradou uživatelského poplatku).

Výdaje na **redistribuční činnosti** souvisejí s peněžními transfery obyvatelstvu (nenárokové sociální dávky, dotace a příspěvky, různé kompenzace).

4. hledisko rozpočtového plánování

Plánované výdaje jsou výdaje, které se dají určit předem. Většina plánovatelných výdajů jsou běžné a opakující se výdaje a mají **mandatorní charakter**, obce jsou nuceny je vynaložit ze zákona.

Neplánované výdaje jsou nahodilé výdaje, jejichž vznik lze obtížně odhadnout (např. výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi) a výdaje sankčního charakteru.

Výdaje obcí

Odpovědnost obcí za výdaje je rozdělena **na samostatnou a přenesenou působnost**.

Ze **samostatné působnosti** vyplývají pro obce tyto výdaje:

Školství – provoz a údržba mateřských a základních škol. Odpovědnost za základní školství je sdílena s vládou, obce mohou zakládat a rušit školy na základě **schválení krajem**. Dále je na obcích odpovědnost za provoz, obnovu a opravy, ale v praxi jim stát poskytuje dotace.

Sociální péče – provoz kojeneckých ústavů, ústavů pro mládež, zařízení pro tělesně postižené a domovy důchodců. Dále dostávají obce zdroje na vyplácení dávek v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči.

Zdravotnické služby – částečné financování malých nemocnic, poliklinik, jeslí.

Kultura a rekreace – knihovny, muzea, divadla, zoologické zahrady, sportovní komplexy, stadiony, plavecké bazény atd.

Veřejná bezpečnost a obecní policie – hasičské sbory, většinu zdrojů na jejich financování poskytuje vláda.

Sanitární služby – svoz komunálního odpadu a úklid komunikací.

Pouliční osvětlení, hřbitovy a parky – výstavba a údržba.

Vodovody a kanalizace – často poskytovány privatizovanými společnostmi, ve kterých obce mohou mít určitý podíl.

Místní komunikace a veřejná doprava – prostřednictvím dotování městských dopravních podniků.

Obecní byty – realizují pronájem i výstavbu. Nájemné je regulováno vládou, výstavba je dotována vládou prostřednictvím různých grantových programů.

V oblasti samostatné působnosti mohou obce rozhodovat o způsobu poskytování služeb. Služby mohou zajišťovat **samotné obce** nebo prostřednictvím **příspěvkových organizací** obce nebo mohou být služby nakoupeny na trhu, které pak zajišťuje **podnikatelský subjekt**.

V rámci **přenesené působnosti** vláda převádí prostřednictvím zákonů některé funkce státní správy na obce. Na výdajích vzniklých vykonáváním těchto funkcí se podílí vláda prostřednictvím dotací (Provazníková, 2009).

3 PŘEDSTAVENÍ MĚSTA TACHOV

Okresní město Tachov leží v Západních Čechách v Plzeňském kraji nedaleko hranic s Německem. Od německých hranic je Tachov vzdálen téměř 15 km a od Plzně 59 km. Leží v nepoškozené krajině v podhůří „Zelené střechy Evropy“ Českého lesa, který sahá až na kraj města (Černoch, Gallus, 1996). Tachovem také protéká řeka Mže. Město tvoří samostatná městská část Tachov a dále 8 osad, kterými jsou Biletín, Malý Rapotín, Mýto, Oldřichov, Světce, Velký Rapotín, Vítkov a Vilémov. Letecký snímek je uveden v příloze A. Ve svém znaku má město bílého lva s korunou v červeném štítě (tachov-mesto.cz, 2013).

Obr. č. 4: Znak města Tachova

Zdroj: mojemesto.e15.cz, 2013

3.1 Historie

Město Tachov patří k nejstarším sídelním celkům Západních Čech, proto má bohatou historii. První historické zmínky se hlásí k roku 1115, další již konkrétní zmínky o Tachovu se datují k roku 1126. Tehdy nechal kníže Soběslav přestavět důležité pohraniční pevnosti jako např. hrad Přimdu (Černoch, Gallus, 1996). Velký rozvoj město zaznamenalo za vlády Přemysla Otakara II., který nechal vybudovat nový kamenný hrad, a ves byla povýšena na královské město obehnané mohutnými hradbami, které se ve velké míře dodnes dochovaly. Město je také spjato s mnoha dalšími významnými českými panovníky jako např. Janem Lucemburským, Václavem IV., ale i Karlem IV., který zde také velmi často pobýval. V 15. století se pak v Tachově již po třetí střetly boje mezi husity a jejich odpůrci, z těchto bitev se nejvíce historicky zaznamenala bitva u Tachova v roce 1427 (tachov-mesto.cz, 2013). V 16. a 17. století bylo město poničeno několika ničivými požáry. V roce 1938 bylo z pohraničí odsunuto české obyvatelstvo a oblast se stala součástí Německé říše. Po 2. světové válce proběhl

odsun německých občanů a Sudety opět osídlili čeští občané, ale i krajané žijící v cizích zemích. V roce 1960 pak město získalo titul okresního města (Černocho, Gallus, 1996).

3.2 Současnost města

Město Tachov patří k menším městům, přesto k 01. 01. 2012 mělo 11 873 obyvatel a katastrální výměru má 4, 095 ha. Dle tabulky č. 4 a vývoje počtu obyvatelstva na obr. č. 6 si lze povšimnout, že počet trvale přihlášených obyvatel měl tendenci nepatrně klesat a v posledních dvou letech počet obyvatel stagnoval. Největší pokles obyvatel město zaznamenalo v roce 2010, kdy mělo oproti roku 2008 o 768 obyvatel méně.

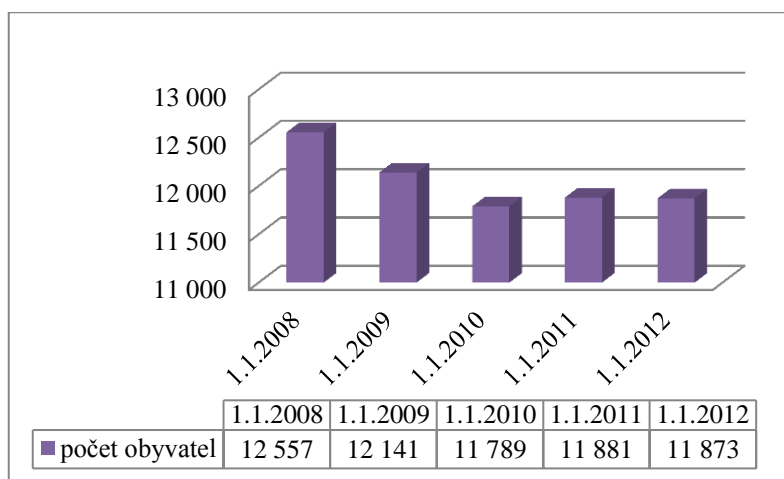
Tab. č. 5: Přehled počtu obyvatel v letech 2008 - 2012

Rok	1. 1. 2008	1. 1. 2009	1. 1. 2010	1. 1. 2011	1. 1. 2012
Počet obyvatel	12 557	12 141	11 789	11 881	11 873

Zdroj: vlastní zpracování dle internetové stránky mesto-tachov.cz, 2013

Následkem tohoto poklesu je nejspíše poměrně vysoká nezaměstnanost v tomto kraji a to 9,49%¹ (czso.cz, 2013). Obyvatelstvo má tendenci přesunout se za pracovními příležitostmi do jiných měst.

Obr. č. 5: Vývoj počtu obyvatelstva města Tachov

Zdroj: vlastní zpracování dle internetové stránky mesto-tachov.cz, 2013

Město nabízí různé možnosti kulturního, ale také široké spektrum sportovního vyžití. Z kultury je zde občanům k dispozici například kino, muzeum, knihovna, galerie, kde se konají různé výstavy, ale i kulturní a společenský sál, kde se pořádají především maturitní plesy, taneční akce, divadelní představení, koncerty a jiné. Sportovcům může město nabídnout zrenovovaný zimní stadion, fotbalový stadion, bazén, sportovní halu,

¹ Pozn. k 31. 10. 2012

ve které se většinou konají utkání ve florbalu nebo basketu. Dále je ve městě několik bowlingových drah, tenisové kurty a squash, skatepark a střelnice. V zimě mohou lyžaři využít také lyžařské sjezdovky s vlekem a v létě pak cyklisté mohou vyzkoušet cyklotrasy, kterých je na Tachovsku vyznačeno dohromady 850 km (sportoviste-tachov.cz, 2013).

3.3 Samospráva města

Město Tachov je dle Ústavy ČR **územním samosprávným celkem**. Organizační struktura města je tvořena starostou, místostarostou, tajemníkem MěÚ a zaměstnanci MěÚ. V čele Městského Úřadu je starosta Mgr. Ladislav Macák.

Městská rada má 7 členů, kterými jsou starosta, 1. místostarosta, 2. místostarosta a 4 radní. Dle zákona č. 128/2000 Sb., § 68 zastupitelstvo obce přihlédne při sestavování počtu členů zastupitelstva k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Město spadá do kategorie nad 10 000 do 50 000 obyvatel, tudíž má mít 15 až 35 členů. Zastupitelstvo se skládá z 22 členů a povinně zřizuje finanční a kontrolní výbor, dále má ještě výbor osadní. Finanční a kontrolní výbory mají vždy 5 členů včetně svého předsedy a osadní výbory pak mají v rozmezí 3 až 5 členů opět včetně svého předsedy. Dále je zřízeno 10 komisí rad, tedy Komise pro mládež a volnočasové aktivity, Komise bytová, Sbor pro občanské záležitosti, Komise k projednávání přestupků města Tachova, Komise prevence kriminality, Krizový štáb města Tachova – Bezpečnostní rada, Stálá pracovní skupina krizového štábu, Komise pro hodnocení žádostí na poskytnutí půjčky z fondu rozvoje bydlení města Tachova, Komise pro přípravu, zpracování a realizaci Programu regenerace Městské památkové zóny v Tachově a Komise pro sociálně – právní ochranu dětí (tachov-mesto.cz, 2013).

Město dále zřizuje pro své účely také **příspěvkové organizace**. Vznikají na základě zřizovací listiny, kterou vydá zřizovatel. „*Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové, a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu*“ (Zákon č. 250/2000 Sb., §27, odst.1).

Tachov má zřízeny následující příspěvkové organizace:

- Základní škola Hornická,
- Základní škola Kostelní,
- Základní škola Zářečná,
- Mateřská škola Pošumavská,
- Mateřská škola Prokopa Velikého,
- Mateřská škola Stadtrodská,
- Mateřská škola Sadová,
- Mateřská škola Tyršova,
- Regionální vzdělávací a informační středisko,
- Městské kulturní středisko,
- Sportovní zařízení města Tachov,
- Poliklinika Tachov.

Dle zákona č. 250/2000 Sb., §28, odst. 1 hospodaří příspěvková organizace s peněžními prostředky získanými vlastní činností, poté s prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí aj.

4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA TACHOV

Tato kapitola analyzuje hospodaření a financování města Tachov. V první části podkapitoly budou rozebrány vývoje rozpočtů za jednotlivé roky, poté podrobně příjmy města, které se dle rozpočtových tříd dělí na daňové, nedaňové, místní daně, dotace, správní poplatky a ostatní příjmy. V další podkapitole budou analyzovány výdaje, které se taktéž člení dle rozpočtové skladby na běžné a kapitálové výdaje.

Tato analýza bude vycházet z rozpočtů za **pětileté období** konkrétně v letech 2008 – 2012, které pocházejí z materiálů od městského úřadu Tachov. Hlavními použitými výkazy byly rozpočty a závěrečné účty města.

4.1 Vývoj rozpočtů v letech 2008 – 2012

Vývoj rozpočtu bude v daném období analyzován pomocí schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a rozpočtu, který byl ve skutečnosti plněn. Schváleným rozpočtem se rozumí rozpočet, který schválilo zastupitelstvo obce. Upravený rozpočet, tedy rozpočet po změnách, představují údaje schváleného rozpočtu obce upraveného o rozpočtová opatření (denik.obce.cz, 2013). Následující tabulka č. 7 zobrazuje vývoj schváleného rozpočtu za dané období.

Tab. č. 6: Vývoj schváleného rozpočtu (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	245 301 250	267 774 120	283 123 610	281 964 750	239 259 210
Výdaje	251 218 750	294 261 990	314 472 500	349 608 360	264 393 100
Saldo	-5 917 500	-26 487 870	-31 348 890	-67 643 610	-25 133 890

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov, 2013

Rozpočet byl schválen jako **schodkový**. Ve všech letech převyšovaly výdaje nad příjmy. Z tabulky č. 6 je markantní nárůst schodku v hospodaření v roce 2009 oproti předcházejícímu roku o 20.570.370,-- Kč. Příčinou tohoto nárůstu je rozsáhlá investice revitalizace území bývalé Rybeny² ve výši 30.809.657,90 Kč. Druhý značný nárůst schodku v hospodaření o 36.294.720,-- Kč proběhl v roce 2011, kdy město uzavřelo úvěrovou smlouvu na částku 50.000.000,-- Kč, z které vyčerpalo částku 49.840.186,76 Kč. V roce 2008 měl být schodek v hospodaření pokryt přebytky hospodaření města z minulých let. Nejnižší schodek je vykazován v roce 2008, nejvyšší

² Rybena – již zaniklá společnost, která byla dříve západočeským producentem rybích výrobků

schodek ve výši 67.643.590,-- Kč je zaznamenán v roce 2011. Tato částka se rozdělila na dvě části, částku 50.000.000,-- Kč, která byla kryta úvěrem, a částku 17.643.590,-- Kč, která byla kryta ze zdrojů z minulých let. Příjmy, ale také i výdaje mají od roku 2008 do roku 2011 rostoucí tendenci. V roce 2012 oproti roku 2011 lze pozorovat změnu. Příjmy i výdaje mají silně klesající tendenci, což je způsobeno poklesem kapitálových příjmů a příjmů z dotací. Schodek běžného hospodaření v roce 2012 byl ve výši 25.133.890,-- Kč a byl opět hrazen ze zdrojů z minulých let. Dále město v roce 2012 splatilo jistiny ve výši 23.099.600,-- Kč. Při analýze zkoumaného období dojdeme k závěru, kdy příjmy za rok 2012 poklesly v komparaci s rokem 2008 a výdaje naopak vzrostly (Závěrečné účty města Tachov, 2008 - 2012).

Tab. č. 7: Vývoj upraveného rozpočtu (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	293 594 870	319 929 990	354 517 380	320 123 320	273 198 500
Výdaje	273 226 720	341 453 830	333 291 970	367 936 960	266 841 130
Saldo	20 368 150	-21 523 840	21 225 410	-47 813 640	6 357 370

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Pokud porovnáme vývoj schváleného rozpočtu (tab. č. 6) s vývojem upraveného rozpočtu (tab. č. 7), zjistíme, že nejbližší schválenému rozpočtu je rok 2009. Ačkoli v tomto roce došlo ke zvýšení příjmů i výdajů, je schodek upraveného rozpočtu oproti schválenému rozpočtu o 4.964.030,-- Kč nižší. Rok 2010 zaznamenal výrazné snížení schodku, kdy ve schváleném rozpočtu byl schválen jako schodkový, naproti tomu v upraveném rozpočtu byl klasifikován jako přebytkový. Tato změna činí vzestup o 52.574.300,-- Kč.³

Tab. č. 8: Vývoj skutečného plnění rozpočtu (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	293 558 120,58	320 189 790,90	354 518 519,12	320 299 409,26	273 198 480,01
Výdaje	276 616 527,49	341 453 699,97	333 291 847,96	367 890 811,81	266 841 100,54
Saldo	16 941 593,1	- 21 263 909,07	21 226 671,2	- 47 591 402,6	6 357 379,5

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Vývoj skutečného plnění (tab. č. 8) se již moc neliší od vývoje upraveného rozpočtu. Větší změnu vykazuje pouze rok 2008, kdy je upravený rozpočet schvalován na 20.368.150,-- Kč a skutečný rozpočet je o 3.426.556, 90 Kč nižší. Za předpokladu

³ Podrobněji viz. kapitoly 4.3 Analýza výdajů obce a 4.4 Financování

porovnání vývoje schváleného rozpočtu se skutečným plněním lze zjistit, že skutečné příjmy dosáhly v roce 2008 výše 293.558.120,58 Kč a tím pádem byly oproti schváleným příjmům vyšší o 48.256.870,58 Kč, především díky zvýšeným kapitálovým příjmům.

V roce 2009 dosáhly skutečné příjmy výše 320.189.790,90 Kč a byly oproti rozpočtem schválené výši příjmů vyšší o 52.415.670,90 Kč v důsledku zvýšení nedaňových příjmů a přijatých dotací.

Ačkoli byl v roce 2010 schvalován rozpočet jako schodkový, skutečné plnění rozpočtu bylo vykázáno jako přebytkové. Tedy skutečné příjmy dosáhly výše 354.518.519,12 Kč, tudíž byly oproti schvalovanému rozpočtu vyšší o 71.394.909,12 Kč, a to především vyššími kapitálovými příjmy a příjmy z dotací.

Skutečné příjmy za rok 2011 dosáhly výše 320.299.409,26 Kč a oproti schválenému rozpočtu byly vyšší o 39.977.612,44 Kč, opět především díky vyšším nedaňovým a kapitálovým příjmům.

V roce 2012 dosáhly skutečné příjmy výše 273.198.480,01 Kč, což je o 33.939.270,-- Kč více oproti schválenému rozpočtu. Tato skutečnost se promítla ve změnách rozpočtu v důsledku zvýšení daňových příjmů.

Výdaje skutečného plnění rozpočtu v letech 2008 – 2012 vykazují ve srovnání s upraveným rozpočtem jen nepatrnou změnu.⁴

4.2 Analýza příjmů obce

Tato podkapitola bude zaměřena na **příjmovou část rozpočtu**. Příjmy zde budou rozděleny dle rozpočtové skladby do čtyř tříd na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Přehled těchto skutečných příjmů zobrazuje následující tabulka č. 9. Z ní je zřejmé, že nejvyšší položky příjmů pro všechna období tvoří daňové příjmy, které čítají 43,33% z celkových příjmů, společně s přijatými dotacemi čítajícími 36,13% z celkových příjmů. Naopak nejnižší položky, opět pro všechny období, jsou tvořeny kapitálovými příjmy, které představují pouhé 3,96% z celkových příjmů. Jednotlivé příjmy mají proměnlivý charakter. V roce 2012 pak mají oproti roku 2011 všechny druhy příjmů kromě daňových příjmů klesající tendenci.

---

⁴ Více viz. kapitola 4.3 Analýza výdajů obce

Tab. č. 9: Struktura příjmů členěná dle rozpočtové skladby v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Příjmy	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy	142 906 312,73	129 387 027,8	132 086 444,49	129 239 318,72	140 858 783,14
Nedaň. příjmy	30 360 407,62	57 706 244,75	53 404 775,71	59 676 036,31	59 626 102,37
Kapitál. příjmy	12 392 698,70	9 796 063,37	12 254 634,27	18 163 665,00	3 134 015,00
Přijaté dotace	107 898 701,53	123 300 454,9	156 772 664,65	113 220 389,23	69 579 579,50
Příjmy celkem	293 558 120,58	320 189 790,9	354 518 519,12	320 299 409,26	273 198 480,01

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

4.2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří velmi podstatnou část příjmů města Tachov a představují **více jak polovinu** celkových příjmů města. Jak již bylo napsáno, v teoretické části práce jsou příjmy tvořeny sdílenými a svěřenými daněmi.⁵ Následující tabulka ukazuje přehled těchto daní, které město v uvedeném období obdrželo.

Tab. č. 10: Struktura daňových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Daňové příjmy	2008	2009	2010	2011	2012
Daně	118 545 794,60	109 265 049,48	117 378 035,45	111 036 605,36	116 754 808,82
Místní poplatky	9 628 209,24	8 694 105,64	8 754 475,04	9 166 999,36	7 808 772,07
Správní poplatky	14 732 308,89	11 427 872,68	8 953 934,00	9 035 714,00	16 295 202,25
Celkem	142 906 312,73	129 647 027,80	131 961 444,49	121 110 263,72	140 858 783,14

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Z tabulky č. 10 je patrné, že největší podíl mají na daňových příjmech samotné daně, které představují **85,15%** z celkových daňových příjmů. Daně, které obsahují daňové příjmy města, tvoří daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti, daň z příjmů kapitálových výnosů, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů právnických osob za obce, daň z přidané hodnoty a daň z nemovitosti. Místní poplatky a správní poplatky poté představují menší položku. Místní poplatky tvoří **6,78%** z celkových daňových příjmů a správní poplatky se podílí **8,07%** na celkových daňových příjmech. Dále můžeme vidět pokles daňových příjmů v roce 2009 oproti roku 2008 o 13.259.284,90 Kč. Pokles může být zapříčiněn

⁵ Viz. 2.2.1 Daňové příjmy

v důsledku světové finanční krize v roce 2008 (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

Tab. č. 11: Sdílené a svěřené daně města Tachov v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Daně	2008	2009	2010	2011	2012
DPFO ze z. činnosti	23 515 398,66	21 826 496,42	22 095 872,49	22 623 775,30	24 573 064,01
DPFO ze SVČ	8 953 045,45	7 424 727,51	4 087 486,32	3 453 603,87	4 825 684,74
DPFO z kap. výnosů	1 929 780,51	1 795 989,09	1 792 967,60	1 935 808,07	2 355 759,53
DPPO	32 006 062,97	22 393 969,74	21 858 112,82	20 253 344,35	23 572 939,91
DPPO za obce	2 363 760,00	3 499 860,00	5 212 400,00	4 031 420,00	6 144 220,00
DPH	45 416 389,85	44 238 187,19	46 741 420,28	46 089 576,98	44 162 491,22
Daň z nemovitosti	4 361 357,16	8 085 819,53	12 589 775,94	12 649 076,79	11 120 649,41
Celkem	118 545 794,60	109 265 049,48	117 378 035,45	111 036 605,36	116 754 808,8

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Průměrně největší podíl z daní plyne z daně z přidané hodnoty a to 40,12% z celkových daňových příjmů. Druhou nezanedbatelnou položku tvoří daň z příjmů právnických osob, která průměrně procentuálně činí 20,9% z celkových daňových příjmů, a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která se průměrně podílí 19,76% na celkových daňových příjmech. Pro město je však důležitým údajem daň z nemovitosti, jejíž celý výnos připadá městu. Průměrně tato daň činí 8,59%. Z tabulky č. 11 je dále patrné, že daně mají většinou mírně proměnlivou tendenci, některé jsou klesajícího charakteru, například daň z příjmů právnických osob zaznamenala roku 2011 pokles o 11.752.718,62 Kč oproti roku 2008. Naopak daň z nemovitosti projevila markantní růst o 8.287.719,63 Kč v roce 2011 oproti roku 2008 (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

4.2.2 Místní poplatky

Mezi místní poplatky, které si město Tachov zavedlo v letech 2008 – 2012, patří poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za likvidaci komunálního odpadu a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu.

Dle nejnovější obecně závazné vyhlášky města Tachov č. 4/2012, platné od 9. července 2012 město upravilo výběr následujících poplatků – poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství a poplatek z ubytovací kapacity.

Poplatníkem **poplatku ze psů** je fyzická nebo právnická osoba, která má na území města nebo v územním obvodu města trvalý pobyt nebo sídlo. Poplatek platí držitel psa staršího tři měsíce za kalendářní rok. Poplatek se pohybuje v rozmezí **od 100 do 1.500 Kč**, částka se odvíjí od typu domu a lokality, ve kterém poplatník bydlí. Také se dále odvíjí od toho, zda je poplatník například poživitelem invalidního důchodu, a od ostatních skutečností (Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 4/2012).

Předmětem poplatku **za užívání veřejného prostranství** se rozumí zvláštní užívání veřejného prostranství, za které je považováno:

- provádění výkopových prací se sazbou 3 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje se sazbou v rozmezí 50 – 100 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- umístění zařízení sloužícího pro poskytování služeb se sazbou 10 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- umístění stavebních se sazbou 5 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- umístění reklamních zařízení se sazbou v rozmezí od 20 – 40 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných akcí se sazbou 1 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- umístění skládek se sazbou 10 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- vyhrazení trvalého parkovacího místa se sazbou v rozmezí 2 – 5 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství,
- užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl se sazbou 10 Kč za každý i započatý metr čtvereční i každý započatý den užívání prostranství (Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 4/2012).

Poplatníkem jsou fyzické nebo právnické osoby, které veřejné prostranství využívají výše uvedeným způsobem. Veřejným prostranstvím se rozumí náměstí, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, respektive sloužící k obecnému užívání, bez ohledu vlastnictví tohoto prostoru (Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 4/2012).

Poplatek z ubytovací kapacity hradí ubytovatel, respektive fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla. Tento poplatek se vybírá v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu a jeho výměra činí **4 Kč** za každé využité lůžko a den nebo je možné se dohodou s ubytovatelem stanovit paušální částku, která činí **750 Kč ročně** na lůžko (Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 4/2012).

Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 5/2012 stanovila sazbu poplatku za **provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů** ve výši **500 Kč**, ta je tvořena z částky 250 Kč za kalendářní rok a částky 250 Kč, která je stanovena na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za poplatníka a kalendářní rok. Poplatek je možné splatit buď ve dvou splátkách vždy nejpozději do 28. 2. a do 31. 8. příslušného kalendářního roku nebo jednorázově nejpozději do 28. 2. kalendářního roku.

4.2.3 Správní poplatky

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 2.2.5 Správní poplatky, jsou tyto poplatky vybírány obcí za provedení **správních úkonů** a výše těchto úkonů se řídí sazebníkem zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Správní poplatky, položka v rozpočtu města, zahrnují také odvody za odnětí zemědělské a lesní půdy, odvod výtěžku z provozování loterií, ostatní odvody – autovraky a především pak samotné správní poplatky, které jsou předmětem zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Průměrně tato skupina poplatků participuje hodnotou **8,07%** na celkových daňových příjmech.

4.2.4 Nedaňové příjmy

Dalším výrazným příjmem v rozpočtu města jsou nedaňové příjmy, které v letech 2008 – 2012 průměrně přispěly 16,58%. Tato skupina začleňuje příjmy do jednotlivých složek dle **druhového členění**. První složka se skládá z příjmů z vlastní činnosti, druhá pak z přijatých sankčních plateb. Další položkou jsou ostatní nedaňové příjmy a poslední složku tvoří přijaté splátky půjčených prostředků.

Tab. č. 12: Struktura nedaňových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Nedaňové příjmy	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy z vlastní činnosti	23 480 308,03	52 634 698,75	47 043 922,97	53 444 505,76	53 604 971,57
Přijaté sankční platby	4 183 404,58	3 417 301,50	4 023 734,74	4 226 922,30	4 102 140,20
Ost. nedaňové příjmy	784 095,21	1 180 339,00	733 718,00	1 306 225,75	895 633,60
Přijaté splátky půjčených prostředků	1 912 599,80	473 905,50	1 603 400,00	698 382,50	911 285,00
Celkem	30 360 407,62	57 706 244,75	53 404 775,71	59 676 036,31	59 626 102,37

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Na první pohled je z tabulky č. 12 zřejmé, že příjmy z vlastní činnosti se nejvíce podílejí na celkových nedaňových příjmech města. Průměrně procentuálně tvoří 88,32% a zahrnují např. příjmy z pronájmu majetku, výnosy z finančního majetku, odvody přebytků organizací s přímým vztahem aj. (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.). Největší nárůst těchto příjmů byl zaznamenán v roce 2009 oproti roku 2008 o 29.154.390,72 Kč, především díky příjmům z poskytování služeb (pronájem bytů) v částce 13.201.130,16 Kč. Tuto položku rok 2008 vůbec nevykazoval, promítla se do účetnictví města až v roce 2009 kvůli změnám způsobu účtování a následnému zařazení do účetnictví města. Další výrazný nárůst příjmů z vlastní činnosti se projevil v roce 2011 oproti roku 2010 o 6.400.582,79 Kč, kvůli nařízeným odvodům odpisů příspěvkových organizací, které vzrostly o 8.041.888,42 Kč. Druhou nejvyšší položkou nedaňových příjmů jsou přijaté sankční platby, které průměrně procentuálně tvoří 7,65% z celkových nedaňových příjmů. Tyto platby zahrnují především pokuty městské policie a pokuty obce, poté přijaté vratky a finanční vypořádání s veřejnými rozpočty. Další položkou nedaňových příjmů jsou ostatní nedaňové příjmy, které zauímají průměrně 1,88% z celkových nedaňových příjmů. Ostatní nedaňové příjmy tvoří např. přijaté neinvestiční dary, provize penzijních fondů, přijaté pojistné náhrady, mylné platby aj. Poslední položkou utvářející nedaňové příjmy jsou přijaté splátky od půjčených prostředků průměrně reprezentujících 2,15% z celkových nedaňových příjmů (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012); (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.).

4.2.5 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří nejnižší položku celkových příjmů města, na kterých se průměrně podílí 3,96%. Kapitálové příjmy obsahují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, které se rozdělují na příjmy z prodeje pozemků, příjmy z prodeje domů a bytů, dále příjmy z prodeje ostatního hmotného majetku a ostatní kapitálové příjmy, které zahrnují příjmy z odprodeje kanalizačních přípojek, příjmy z prodeje projektové dokumentace a přijaté investiční dary (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

Tab. č. 13: Struktura kapitálových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Kapitálové příjmy	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy z prodeje dl. maj.	12 344 886,70	9 541 021,8	12 254 634,27	18 163 665,00	3 134 015,00
Ostatní kap. příjmy	47 812,00	255 041,53	0,00	0,00	0,00
Celkem	12 392 698,70	9 796 063,4	12 254 634,27	18 163 665,00	3 134 015,00

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Na první pohled je z tabulky č. 13 zřejmé, že ve všech obdobích převažují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, které se na celkových kapitálových příjmech města podílejí 99,50%. Doplnují je ostatní kapitálové příjmy pouhými 0,50%. V roce 2008 byly příjmy z prodeje dlouhodobého majetku vyšší oproti roku 2009 o 2.803.864,86 Kč, především díky příjmům z prodeje z majetku ve výši 601.500,-- Kč a zvýšeným příjmem z prodeje z bytů o 3.260.129,-- Kč. Do ostatních kapitálových příjmů města Tachov se v roce 2008 počítaly příjmy z odprodeje kanalizačních přípojek ve výši 47.812,-- Kč. V roce 2009 se poté skládaly z příjmů z projektové dokumentace v hodnotě 245.281,53 Kč a z přijatých investičních darů v částce 9.760,-- Kč. V letech 2010 – 2012 jsou kapitálové příjmy převážně tvořeny z příjmů z prodeje nemovitostí. I přesto byly příjmy v roce 2010 vyšší oproti předešlému roku. V tomto roce obsahovaly příjmy z prodeje domů a bytů v hodnotě 4.510.425,-- Kč a příjmy z prodeje z pozemků v částce 7.744.209,27 Kč. V roce 2011 je opět zaznamenán výrazný růst příjmů z prodeje dlouhodobého majetku, především díky vyšším příjmům z prodeje pozemků v hodnotě 13.483.479,-- Kč, také díky příjmům z prodeje domů a nebytových prostor v hodnotě 2.655.536,-- Kč a nových příjmů z prodeje hmotného majetku v částce 2.024.650,-- Kč. V roce 2012 je zřejmý pokles příjmů, příjmy z prodeje

pozemků vykazují hodnotu 2.276.980,-- Kč, příjmy z prodeje domů a bytů vykazují hodnotu 814.080,-- Kč a příjmy z prodeje hmotného majetku vykazují hodnotu pouze 42.955,-- Kč (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

4.2.6 Přijaté dotace

Přijaté dotace reprezentují druhý největší zdroj celkových příjmů. Město Tachov získává finanční prostředky především z dotací poskytovaných ze státního rozpočtu na výkon státní správy, dále pak z dotací poskytovaných od ostatních obcí či od krajů. Dotace jsou poskytovány vždy na **konkrétní účel** a rozlišují se na investiční a neinvestiční. V případě města Tachov směřují neinvestiční dotace z evropských fondů převážně do školství na programy „EU školám“ a „Cizí jazyk – klíč ke světu“. Strukturu přijatých dotací znázorňuje níže uvedená tabulka, která začleňuje dotace do jednotlivých složek dle **druhového členění** (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

Tab. č. 14: Struktura příj. dotací dle druhového členění v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Dotace	2008	2009	2010	2011	2012
Neinvestiční přijaté transfery od VR Ús.Ú	98 998 320,00	108 259 408,0	107 716 425,0	103 303 008,1	29 718 089,9
Neinvestiční přijaté transfery od VR Úz.Ú	3 581 148,55	3 005 558,00	4 050 683,61	4 274 056,02	8 395 311,00
Neinvestiční přijaté transfery ze zahr.	0,00	0,00	338 557,34	0,00	0,00
Investiční přijaté transfery od VR Ús.Ú	4 079 670,00	584 172,63	20 077 632,68	4 790 095,13	2 852 291,70
Investiční přijaté transfery od VR Úz.Ú	1 170 000,00	11 451 316,37	24 589 365,32	853 230,00	29 768 423,7
Celkem	107 898 701,5	123 300 454,9	156 772 664,7	113 220 389,2	69 579 579,5

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Z uvedené tabulky č. 14 je zřejmé, že se neinvestiční dotace podílejí na celkových dotacích více než investiční dotace. Neinvestiční dotace tvoří průměrně procentuálně **86,51%**, skládají se z neinvestičních přijatých transferů od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, které zahrnují například transfery z všeobecné pokladní správy státního

rozpočtu, transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu a ostatní dotace ze státního rozpočtu. Dále se skládají z neinvestičních přijatých transferů od veřejných rozpočtů územní úrovně, které zahrnují například dotace od obcí a krajů. Poslední složkou tvořící neinvestiční přijaté dotace jsou neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.). Investiční transfery pak průměrně procentuálně tvoří **13,49%** a skládají se z investičních přijatých transferů od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, které obsahují ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a investiční přijaté transfery ze státních fondů. Dále se investiční transfery skládají z investičních přijatých transferů od veřejných rozpočtů územní úrovně, které zahrnují investiční přijaté transfery od krajů a regionálních rad (Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.). Největší nárůst investičních přijatých transferů nastal v roce 2010 oproti předešlému roku o **32.631.509,-- Kč**. Tento nárůst se projevil v investičních přijatých transferech od veřejných rozpočtů ústřední úrovně o **19.493.460,05 Kč**, především v důsledku investičních dotací na zázemí pro cykloturistiku ve výši 15.424.576,74 Kč, na pořízení cisternové automobilové stříkačky SDH ve výši 3.000.000,-- Kč a na obnovu knížecí aleje ve výši 682.731,44 Kč. V investičních přijatých transferech od veřejných rozpočtů územní úrovně proběhl nárůst o **13.138.048,95 Kč** prostřednictvím vyšších investičních transferů od regionálních rad v důsledku výstavby parkoviště Rybena o 12.338.048,95 Kč oproti předcházejícímu roku, kdy město dostalo investiční transfery od regionálních rad ve výši 9.901.316,37 Kč. Jako jediný vykazuje rok 2010 neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí. Tyto dotace byly poskytnuty městu na vydání publikace o jízdárně ve Světcích z Euregia Egrensis z Bavorska. Výše dotací se meziročně velmi výrazně liší podle úspěšnosti kladně vyřízených žádostí a také podle toho, o jaké dotace obec žádá. Například v roce 2012 lze vypočítat značný pokles přijatých dotací, nejvíce v neinvestičních přijatých transferech ústřední úrovně, kdy je zaznamenán pokles o 73.584.918,17 Kč.

4.3 Analýza výdajů obce

Tato podkapitola bude zaměřena na **výdajovou část rozpočtu**. Výdaje zde budou rozděleny dle rozpočtové skladby na **běžné a kapitálové výdaje**. Přehled těchto skutečných výdajů je zobrazen v následující tabulce č. 15.

Tab. č. 15: Struktura výd. členěná dle rozpočtové skladby v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Výdaje	2008	2009	2010	2011	2012
Běžné výdaje	235 642 969,28	272 564 019,02	286 093 419,30	278 505 451,61	214 483 200
Kapitál. Výdaje	40 973 558,21	68 889 680,95	47 198 428,66	89 385 360,20	50 100 000
Celkem	276 616 527,49	341 453 699,97	333 291 847,96	367 890 811,81	264 583 200

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Z tabulky č. 15 je evidentní, že běžné výdaje výrazně převládají nad výdaji kapitálovými. Na celkových výdajích se běžné výdaje průměrně procentuálně podílejí **81,49%** a výdaje kapitálové tvoří pouze **18,51%** z celkových výdajů. Celkové výdaje mají od roku 2008 do roku 2011 růstovou tendenci, poté v roce 2012 výdaje rapidně klesají o 103.307.611,81 Kč. Vysoké výdaje v roce 2011 zapříčinily značné investice do výstavby venkovního bazénu a do rekonstrukcí pozemních komunikací, do kterých pramenilo 46.091.834,96 Kč investičních prostředků. Přehled jednotlivých skutečných běžných výdajů bude dále podrobněji členěn podle jednotlivých oblastí do šesti skupin v následující tabulce (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

Tab. č. 16: Přehled hlavních výdaj. oblastí z rozpočtu města v letech 2008 – 2012 (v Kč)

Skupina výdajů	2008	2009	2010	2011	2012
Zemědělství a lesní hospod.	570 848,00	611 177,00	4 874 251,08	4 984 770,99	4 935 493,15
Prům. a ostatní odvětví hosp.	12 042 266,97	11 072 303,9	14 040 832,23	12 605 710,00	10 940 168,8
Služby pro obyvatelstvo	79 604 183,36	73 448 208,2	100 185 531,04	107 911 145,43	108 728 053,1
Sociální věci a politika zaměstnanosti	64 797 454,12	72 252 494,2	75 344 006,34	69 581 185,62	585 904,39
Bezpečnost státu a právní ochrana	7 576 786,31	7 702 781,91	8 946 848,80	8 531 908,07	11 024 040,1
Všeobecná veř. správa a služby	71 051 430,52	71 934 006,9	82 701 949,81	74 890 731,10	78 563 323,6

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejvíce zastoupenou výdajovou oblastí je skupina služby pro obyvatelstvo, která průměrně procentuálně činí 37,06% z běžných výdajů. Tato skupina obsahuje například výdaje na školství, výdaje na kulturu, výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost, výdaje na zdravotnictví, ale také výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj a též výdaje na ochranu životního

prostředí. Druhou nejvyšší položkou je skupina všeobecná veřejná správa a služby, která průměrně představuje 30,33% z běžných výdajů. Poslední velmi významnou položkou je oblast sociální věci a politika zaměstnanosti, která průměrně tvoří 22,59% z běžných výdajů (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

K obrovskému nárůstu výdajů o 4.263.074,08 Kč došlo v roce 2010 oproti roku 2009 v oblasti **zemědělství a lesní hospodářství** a to ve výdajích na činnost v městských lesích. Tato činnost byla nově začleněna pod město a s ní spojené vyšší výdaje odpovídají nárůstu příjmů z činnosti v městských lesích. V oblasti zemědělství a lesní hospodářství došlo také ke zvýšení výdajů v roce 2011 (navýšení o 1.204.770,99 Kč oproti schválenému rozpočtu) v důsledku nákupu 40 500 sazenic v celkové částce 232.408,-- Kč a většího objemu prováděné těžby. Tato skutečnost se zároveň promítla zvýšením příjmů.

V roce 2009 byly vyšší výdaje v oblasti **průmysl, stavebnictví, obchod a služby** ovlivněny pořízením propagačního materiálu o jízdně ve Světcích. Město proto požádalo o dotaci, ale ta mu nebyla poskytnuta. V téže oblasti byly v roce 2010 vyšší výdaje oproti roku 2009 díky vyšší celoroční údržbě místních komunikací, v důsledku vyšších výdajů na odklizení sněhu jak na počátku, tak i na konci tohoto roku. Tato oblast dále ještě zahrnuje výdaje na dopravu a výdaje na vodní hospodářství.

V části **kultura**, která spadá do oblasti **Služby pro obyvatelstvo**, se v roce 2009 navýšily výdaje příspěvkem na činnost Městského kulturního střediska, a tedy o doplatek za dodávku tepla do areálu Mže a o dotace získané Městským kulturním střediskem od Krajského úřadu Plzeňského a Karlovarského kraje. Markantní zvýšení výdajů o 26.737.322,77 Kč v oblasti Služby pro obyvatelstvo v roce 2010 oproti roku 2009 se projevilo zvýšením výdajů v částech **tělovýchova a zájmová činnost a bydlení, komunální služby a územní rozvoj**. Tyto výdaje jsou způsobeny úhradou faktur za rok 2009 tj. před zřízením příspěvkové organizace Sportovní zařízení města, doplacením leasingové smlouvy na bowling a navýšením příspěvku na činnost nově vzniklé příspěvkové organizace na odvod odpisů za rok 2010. V části **bydlení, komunální služby a územní rozvoj** ovlivnily výši výdajů za rok 2010 provozní výdaje Komunitního centra.

V roce 2011 prudce vzrostly výdaje ve **službách pro obyvatelstvo** (nárůst o 7.725.614,40 Kč). Tato situace se zohlednila především ve výdajích na školství,

kteře se zvýšily o částku 4.954.289,24 Kč, protože se převedly dotace získané z programu „EU školám“. Jelikož byla v průběhu roku 2011 v souvislosti s výstavbou venkovního bazénu odstraněna stavba tobogánu u plaveckého bazénu v zůstatkové hodnotě 1.543.618,42 Kč, zvýšila se o tuto částku výše příspěvku pro Sportovní zařízení města Tachov, a tudíž se navýšily výdaje v oblasti tělovýchova a zájmová činnost. V části bydlení, komunální služby a územní rozvoj došlo také k navýšení výdajů o částku 4.168.807,72 Kč a to díky nákupu pozemků za cenu 1.314.500,-- Kč a dále díky výdajům spojených se správou a údržbou bytů a nebytových prostor ve vlastnictví města.

V roce 2010 je také zaznamenán nárůst výdajů oblasti **sociální věci a politice zaměstnanosti**, především kvůli většímu objemu vyplaceného příspěvku na péči a dávek v hmotné nouzi. Protože jsou tyto výdaje plně hrazeny ze státního rozpočtu, byly zvýšeny zároveň i příjmy ve formě dotace na výplatu dávek a příspěvků. V roce 2012 je zaznamenán téměř stoprocentní pokles výdajů ve výše jmenované oblasti. Tento pokles je způsoben přenesením pravomocí na Úřad práce, který počátkem tohoto roku má za úkol vyplácet příspěvek na péči a dávky v hmotné nouzi.

V roce 2011 byly naopak v oblasti **bezpečnost státu a právní ochrana** ušetřeny výdaje v rozsahu 1.286.291,91 Kč v důsledku nižšího počtu městských strážníků, než se při přípravě a schvalování rozpočtu předpokládalo.

Také v oblasti **veřejná správa** jsou vykazovány v roce 2010 vyšší výdaje oproti předcházejícímu roku (navýšení o 10.767.942,93 Kč), které vznikly vrácením nevyčerpaných dotací při finančním vypořádání za rok 2009.

Nejvyšší pravidelně opakující se položka běžných výdajů jsou výdaje na činnost místní správy (v roce 2008 – 64.090.925,86 Kč, v roce 2009 – 61.827.519,07 Kč, v roce 2010 – 69.066.422,87 Kč, v roce 2011 – 65.577.329,71 Kč, v roce 2012 – 65.951.067,87 Kč). Další velmi vysokou a pravidelnou položkou v jednotlivých rocích jsou výdaje na dopravu, tedy na opravy místních komunikací, jejich celoroční údržbu, na bezpečnost silničního provozu, na městskou hromadnou dopravu a pronájem pozemků a provoz lyžařského vleku (v roce 2008 – 11.517.796,47 Kč, v roce 2009 – 9.985.086,86 Kč, v roce 2010 – 13.663.106,23 Kč, v roce 2011 – 11.873.699,40 Kč, v roce 2012 – 10.445.291,40 Kč). Celkem tedy za posledních 5 let bylo investováno do dopravy 57.484.980,36 Kč. Z toho je patrné, že se město systematicky snaží

o postupnou obnovu místních komunikací a to podle možných finančních prostředků města (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

Kapitálovými výdaji se rozumí investiční výdaje. Mezi největší investice se v roce 2008 řadily **dostavba víceúčelového hřiště** ve výši 10.497.583,20 Kč a investice na **infrastrukturu na Americké** – 6 RD a 11 RD v celkové výši 12.372.831,02 Kč. V roce 2009 byla pak největší rozsáhlou investicí **revitalizace území bývalé Rybeny – I. etapa** ve výši 30.809.657,90 Kč. Revitalizace území bývalé Rybeny byla dokončena v roce 2010, kdy taktéž **dokončení projektu Rybena a parkoviště** ve výši 12.162.211,44 Kč představovalo nejvyšší položku investic. V roce 2011 se do největších investic zařadila **výstavba venkovního bazénu** v částce 23.620.190,24 Kč a **rekonstrukce komunikací Pobřežní** – východ a západ v celkové výši 22.471.644,72 Kč. V roce 2012 byla největší investice **opět do výstavby venkovního bazénu** v částce 32.213.225,20 Kč (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

4.4 Financování

Z hlediska druhového třídění rozpočtu je financování třída 8. Financování je zjišťováno pomocí rozdílů mezi příjmy a výdaji. Může se tak dosáhnout přebytku ($P > V$) nebo schodku ($P < V$). Schodek hospodaření může být zabezpečen například přebytkem hospodaření minulých let nebo návratnými finančními zdroji, např. úvěry nebo půjčky. Financování je ovlivňováno změnou stavu finančních prostředků na běžných účtech a také splátkami úvěrů a půjček. V následující tabulce č. 17 bude zobrazen přehled financování města Tachov v letech 2008 – 2012, budou zde rozebrány konkrétní poskytnuté úvěry v daném období.

Tab. č. 17: Přehled financování města Tachova v letech 2008 – 2012 (v Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Splátky úvěrů a půjček	11 447 172,00	12 359 925,00	7 967 600,0	3 999 600,00	22 630 296,72
Čerpání úvěrů	2 577 977,94	17 422 022,00	0,00	49 840 186,76	0,00
Splátka nájmu z předplaceného nájmu	251 250,00	251 450,00	358 218,00	340 982,00	0,00
Financování celkem	9 120 444,06	4 810 647,00	8 325 818,0	45 499 604,76	22 630 296,72

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

V roce 2008 zastupitelé schválili přijetí střednědobého účelového úvěru ve výši 20.000.000,-- Kč, z kterého byla v souladu s podmínkami čerpání úvěru vyčerpána částka 2.577.977,94 Kč na financování budované infrastruktury pro výstavbu 11 rodinných domků a na financování přístavby výtahu pro imobilní žáky v ZŠ. V roce 2009 město dočerpalo částku 17.422.022,06 Kč z úvěru uzavřeného v roce 2008 na financování infrastruktury města, opravy a rekonstrukce bytových a nebytových prostor v majetku města. V roce 2010 se městu podařilo splatit úvěry a půjčky ve výši 7.967.600,-- Kč. V květnu 2011 město uzavřelo úvěrovou smlouvu s bankou, která tímto poskytne městu finanční prostředky do výše 50.000.000,-- Kč na předfinancování projektů s finanční spoluúčastí fondů EU nebo státního rozpočtu. Z poskytnutého úvěru město vyčerpalo částku 49.840.186,76 Kč, z toho 21.655.472,04 Kč na venkovní bazén, 18.289.714,72 Kč na rekonstrukci ulic Pobřežní – východ a západ a 9.896.000,-- Kč na pořízení mamografu. Poskytnutý úvěr bude postupně splácen dotacemi. V roce 2012 se městu podařilo splatit další část úvěrů a půjček ve výši 22.630.296,72 Kč (Závěrečné účty města Tachov, 2008 – 2012).

4.5 Výsledek hospodaření

K vyhodnocení způsobu hospodaření města slouží sestavení výsledku hospodaření na konci účetního období. Tabulka č. 18 znázorňuje výsledek hospodaření podle skutečných příjmů a výdajů v letech 2008 – 2012.

Tab. č. 18: Výsledek hospodaření města Tachova v letech 2008 – 2012 (v Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Celkové příjmy	293 558 120,6	320 189 790,90	354 518 519,2	320 229 409,2	273 198 480,0
Celkové výdaje	276 616 527,5	341 453 699,97	333 291 847,9	367 890 811,8	266 841 100,5
Saldo příjmů a výdajů	16 941 593,1	-21 263 909,07	21 226 671,2	-47 591 402,6	6 357 379,5

Zdroj: vlastní zpracování dle Závěrečných účtů města Tachov 2008 – 2012, 2013

Město Tachov vykazovalo zisk v roce 2008 ve výši 16.941.593,10 Kč, v roce 2010 ve výši 21.225.671,20 Kč a poté v roce 2012 ve výši 6.357.379,50 Kč. Naopak ztrátu město zaznamenalo v roce 2009 ve výši 21.263.909,07 Kč a v roce 2011 ve výši 47.591.402,60 Kč. V letech 2009 a 2011 město vykazovalo výraznou ztrátu, která byla způsobena velkými investicemi.⁶ V roce 2012 již výsledek hospodaření byl ziskový.

⁶ Podrobnější informace viz. kapitola 4.3 Analýza výdajů obce – kapitálové výdaje

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro účely této práce bylo v únoru 2013 provedeno dotazníkové šetření. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké mají obyvatelé povědomí o hospodaření města Tachov, o výši jeho rozpočtu a o službách nabízených městem. Nejprve bylo zjišťováno pohlaví občanů, jejich věk, dosažené vzdělání, doba jejich žití v obci a jejich ekonomické postavení. Poté dotazník obsahoval otázky týkající se hospodaření města, tvorby rozpočtu, spokojenosti občanů se službami poskytovanými městem, silných a slabých stránek města aj. Dotazník obsahoval otevřené i uzavřené otázky. Celkově se dotazník skládal ze 13 otázek. V 10 otázkách měli respondenti možnosti výběru z nabízených odpovědí, ve 2 otázkách pak byli vyzváni k odpovědi vlastními slovy a v 1 otázce měli očíslovat nabízené možnosti dle jejich preferencí. Publikovaný dotazník je součástí přílohy B. Před předáním dotazníků respondentům byla provedena pilotáž u 3 respondentů. Při tomto průzkumu se vyzkouší celý proces sběru dat na malém vzorku, který má za úkol odhalit a včas odstranit jeho slabá místa (Pecáková, 2008). Po následných úpravách byl dotazník předán respondentům. K předání dotazníků byl využit internet (internetové stránky, email) a část dotazníků byla respondentům předána v tištěné podobě. Tímto způsobem bylo předáno 70 dotazníků. Zbytek dotazníků (30) byl respondentům předán v tištěné podobě. Dotazník byl předán celkem 100 respondentům. Z celkového počtu 100 rozdaných dotazníků bylo 88 vyplněno. Vzhledem k chybnému vyplnění a nezodpovězení některých otázek musely být 4 dotazníky vyřazeny. Z toho vyplývá konečná návratnost 84 %.

První otázka zjišťovala pohlaví respondentů, kdy cílem bylo zjistit, jaké povědomí o hospodaření obce mají muži a ženy. Z celkového počtu 100 respondentů bylo 40 (48 %) mužů a 44 (52 %) žen.

Ve druhé otázce měli respondenti uvést, do které věkové kategorie se řadí. Věková skupina 14 – 18 let je zastoupena třemi (4 %) respondenty, skupinu 19 – 25 let zastoupilo 31 (37 %) respondentů, skupinu 26 – 30 let zastoupilo 8 (10 %) respondentů, skupinu 31 – 45 let zastoupilo 19 (23 %) respondentů, skupinu 46 – 60 let zastoupilo 13 (15 %) respondentů a dále poslední skupina 61 a více je v zastoupení 10 (11 %) respondenty.

Třetí krok (otázka č. 3) dotazníkového šetření rozděloval respondenty dle dosaženého vzdělání, kdy základní vzdělání mělo 11 (13 %) respondentů, vyučených je zastoupeno

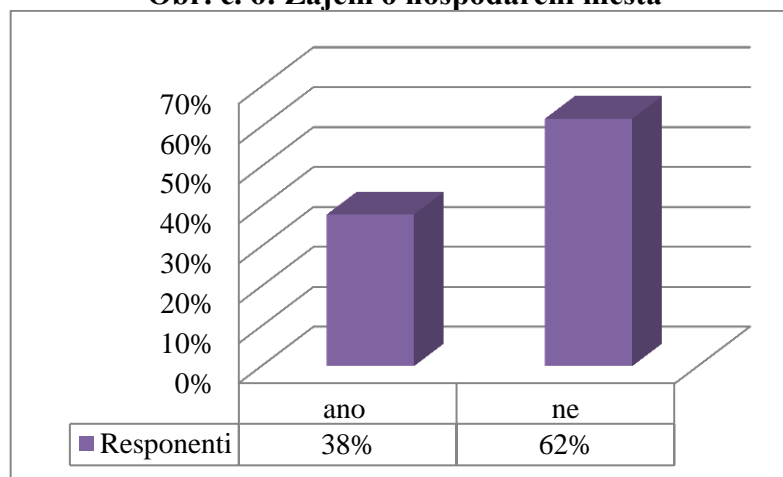
22 (26 %) respondentů, středoškolské vzdělání mělo 38 (45 %), vyšší odborné vzdělání 1 (1 %) a vysokoškolské vzdělání mělo 12 (15%) respondentů.

Následující otázka (otázka č. 4) měla za cíl zjistit, jak dlouho daný respondent žije v obci Tachov, méně než 10 let je zastoupeno 4 (5 %) respondenty, 11 – 20 let zastoupilo 17 (20 %) respondentů, 21 – 30 let zastoupilo 30 (36 %) respondentů, 31 – 40 let pak zastoupilo 17 (20 %) respondentů a 41 let a více zastoupilo 10 (19 %) respondentů.

Pátý krok (otázka č. 5) dotazníkového šetření identifikoval ekonomické postavení respondenta, kdy zaměstnanci byli zastoupeni počtem 47 (56 %) respondentů, podnikatelé, živnostníci byli zastoupeni počtem 3 (4 %) respondentů, v domácnosti byl 1 (1 %) respondent, důchodci byli zastoupeni 12 (14 %) respondenty, studenti pak 20 (24 %) a nezaměstnaní byli zastoupeni 1 (1 %) respondentem.

Cílem **dalšího kroku (otázka č. 6)** bylo, zda se respondenti zajímají o hospodaření města. Ze zjišťovaných výsledků vyplynul závažný závěr (viz. obr. č. 7), kdy pouze 32 (38 %) z dotazovaných se zajímá o hospodaření města Tachov a 52 (62%) respondentů hospodaření města nezajímá. Po podrobnější analýze vyplynulo, že z 32 respondentů, kteří odpověděli, že je hospodaření zajímavá, bylo 22 (69%) mužů a 10 (31%) žen. Výsledkem je tedy fakt, že o hospodaření města se jednoznačně zajímají více muži než ženy.

Obr. č. 6: Zájem o hospodaření města

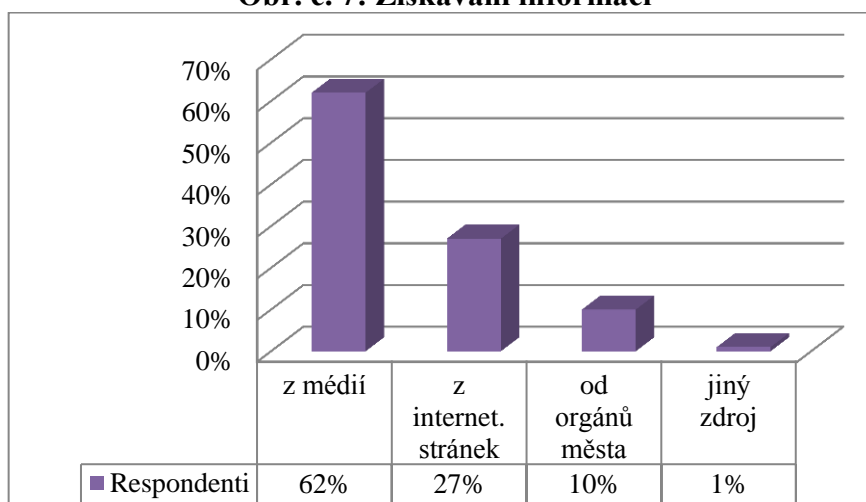
Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Sedmý krok (otázka č. 7 a, b) dotazníkového šetření byl rozdělen na dvě podotázky, kdy **první podotázka (otázka č. 7 a)** měla zjišťovat, zda respondenti vědí, v jakých rádech milionů město hospodaří a druhá podotázka měla odhalit, odkud získávají respondenti informace o hospodaření. Tyto otázky nebyly povinné, proto je respondenti

mohli vynechat nebo mohli zvolit podle svého uvážení některou z uvedených odpovědí. K této otázce se vyjádřilo celkem 71 (85%) respondentů. Téměř polovina dotázaných 35 (49 %) se domnívá, že město hospodaří v rozmezí 50 – 150 miliony. V 20 (28 %) případech si respondenti myslí, že město hospodaří v rozmezí 150 – 250 miliony. Sedmina dotázaných 10 (14 %) předpokládá, že město hospodaří do 50 milionů. Posledních 6 (9 %) respondentů si myslí, že město hospodaří s 250 a více miliony. Tudíž pouze 6 respondentů skutečně ví, v jakých řádech milionů město hospodaří.

Ve druhé podotázce (otázka č. 7 b) mohli respondenti zvolit jednu, i více možností. Z dotazníkového šetření bylo vyhodnoceno (viz. obr. č. 8), že většina respondentů, přesně 53 (62%) získává informace o hospodaření z médií. 23 (27%) respondentů získává informace o hospodaření města z internetových stránek města, 9 (10%) respondentů od orgánů města a 1 (1%) respondent odpověděl, že zjišťuje informace o hospodaření města od svých známých.

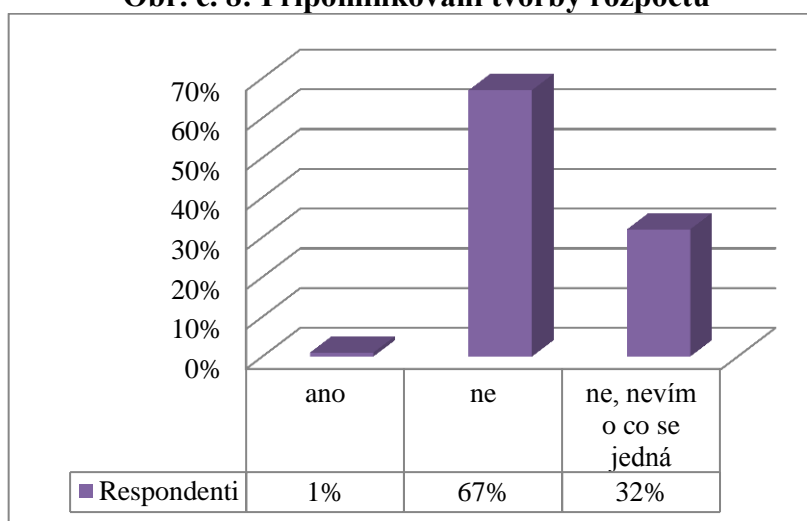
Obr. č. 7: Získávání informací

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Následující otázka (otázka č. 8) měla za úkol zjistit, zda respondenti využívají možnosti připomínkování tvorby rozpočtu, popřípadě, zda vůbec vědí, o co se jedná. Dle obrázku č. 9 vyplývá, že jednoznačně 83 (99 %) tázaných respondentů nevyužívá možnosti připomínkování tvorby rozpočtu. Z počtu 83 pak 27 (32%) respondentů možnosti připomínkování nevyužívá, protože ani neví, o co se jedná. Pouze jeden respondent odpověděl, že této možnosti využívá. Tímto respondentem byla zaměstnaná žena se středoškolským vzděláním, která i přes tuto skutečnost paradoxně odpověděla, že se o hospodaření města nezajímá.

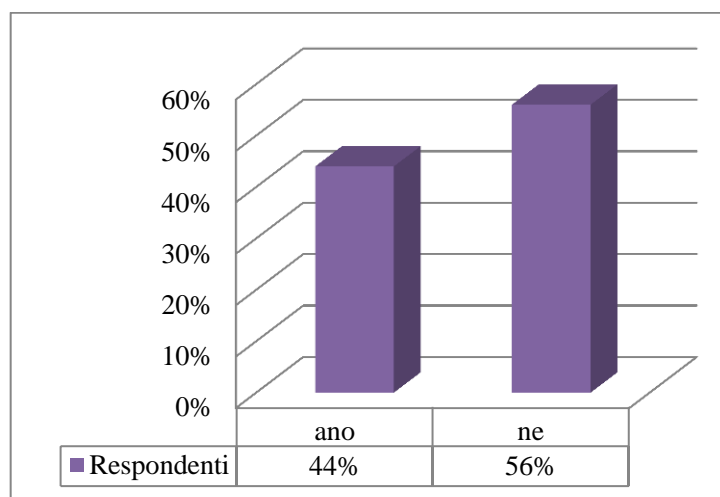
Obr. č. 8: Připomínkování tvorby rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Záměrem další otázky (otázka č. 9) bylo odhalit, zda si respondenti myslí, že město při sestavování rozpočtu **výrazně** zohledňuje potřeby obyvatel. Tato otázka byla ještě dále rozdělována podle ekonomického postavení konkrétního respondenta. Dle výsledků dotazníkového šetření však vyplynul nejasný závěr, jelikož část 47 (56%) respondentů si myslí, že město výrazně nezohledňuje potřeby obyvatel. Z tohoto počtu je 1 (2%) respondent podnikatel, 3 (6%) respondenti jsou důchodci, 12 (26%) respondentů jsou studenti, 30 (64%) respondentů jsou zaměstnanci a 1 (2%) respondent je nezaměstnaný. Druhá část, přesně 37 (44%) respondentů zodpověděla, že si myslí, že město opravdu výrazně zohledňuje potřeby obyvatelstva. Toto tvrzení mělo 17 (46%) respondentů zaměstnanců, 8 (22%) respondentů studentů, 2 (5%) respondenti podnikatelé, 9 (24%) respondentů důchodců a 1 (3%) respondent v domácnosti.

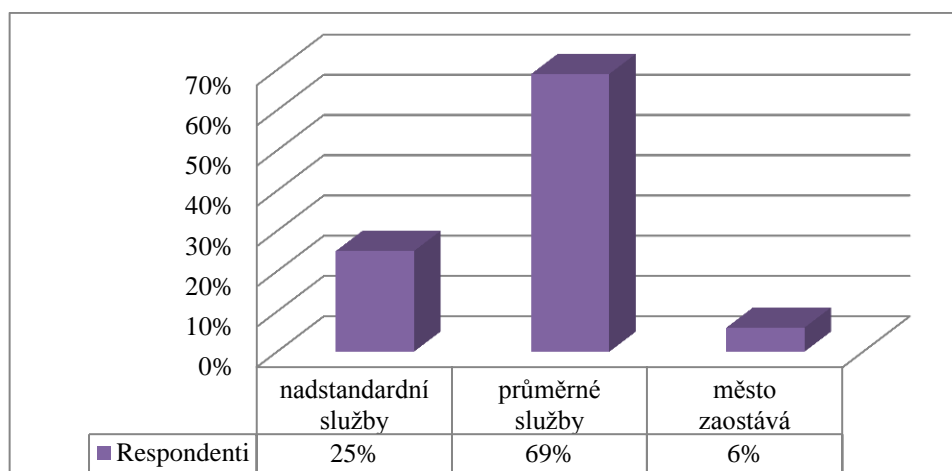
Obr. č. 9: Zohledňování potřeb obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Desátým krokem (otázka č. 10) dotazníkového šetření bylo zjištění, jak jsou obyvatelé města spokojeni se službami poskytovanými městem. Čtvrtina 21 (25%) dotazovaných respondentů si myslí, že jsou služby na nadstandardní úrovni. Nejčastější odpovědí přesně 58 (69%) respondentů na tuto otázku však bylo, že služby jsou na průměrné úrovni. A pouhých 5 (6%) respondentů si myslí, že město v této oblasti zaostává za ostatními městy. Na základě těchto výsledků lze usuzovat, že služby jsou respondenty ohodnoceny vesměs kladně.

Obr. č. 10: Služby poskytované městem

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

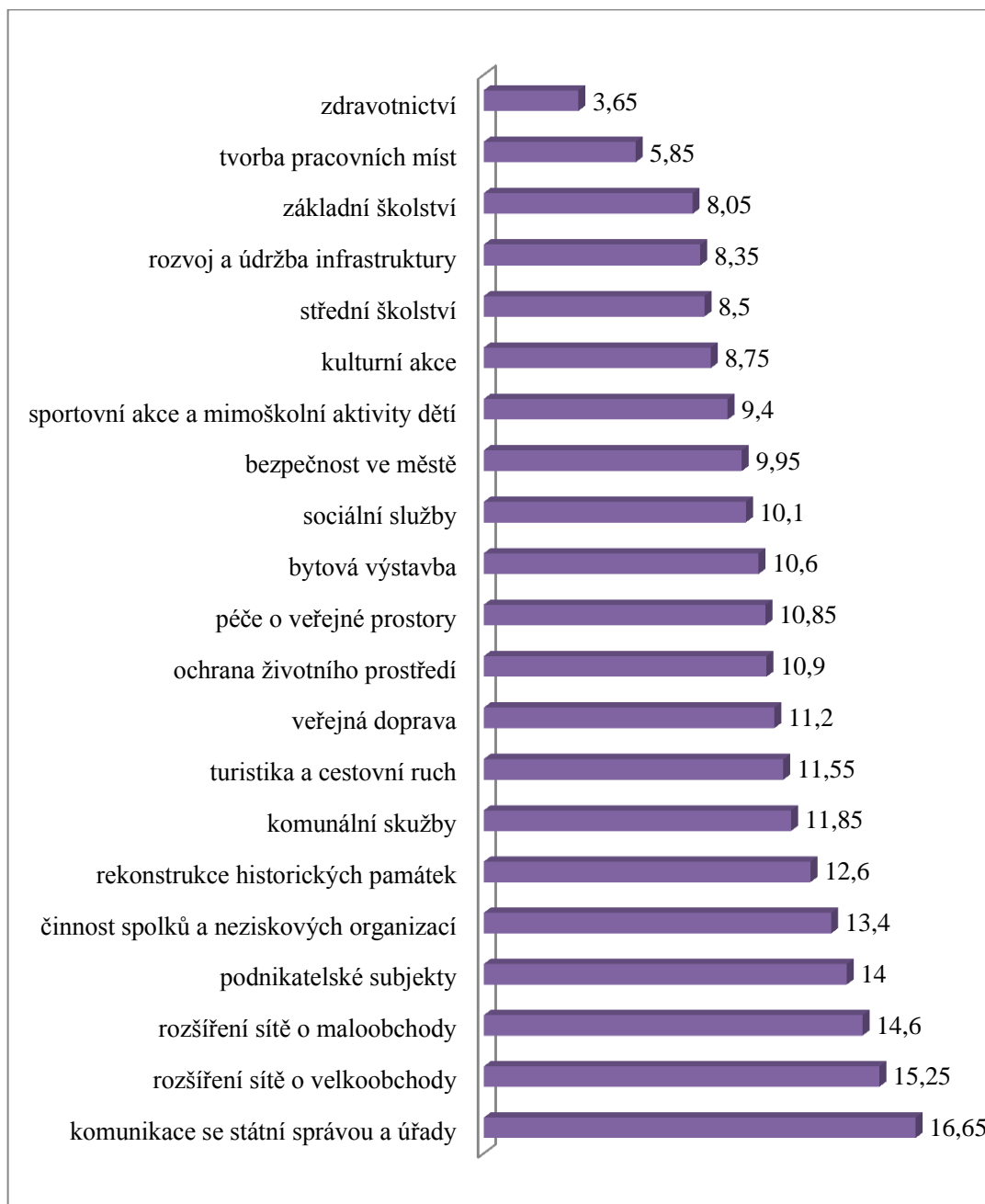
Dalším respondentům pokládaná **otázka (otázka č. 11)** byla, jaké jsou slabé stránky města. Na tuto otázku byli respondenti vyzváni k odpovědi vlastními slovy. Nejčastější odpovědí byla nezaměstnanost a s ní spojená tvorba pracovních míst, tato možnost se objevila ve 22 případech. Respondenti také kritizovali opravu pozemních komunikací a údržbu silnic, tato odpověď se objevila 17 krát. Dále vidí občané Tachova za velmi slabou stránku zdravotnictví a s tím spojenou absenci nemocnice ve městě a blízkém okolí, to bylo uvedeno celkem 16 krát. V 10 případech se ukázalo, že respondenti vidí za slabinu města nedostatek parkovacích míst. Dalších 8 respondentů považuje za slabou stránku města kulturní vyžití. Následující odpovědi se vyskytovaly v méně jak 5 případech. Byly to například: nedostatek městských bytů, špatná práce městské policie, vysoká kriminalita, odliv vzdělaných lidí za lepší práci, špatná MHD, příliš mnoho cizinců (Vietnamci, Ukrajinci, Romové), mnoho heren, špatný stav vlakového nádraží.

Cílem **předposlední otázky (otázka č. 12)** bylo zjistit, co občané považují za přednosti města. Tato otázka byla taktéž ve formě volné odpovědi. Nejčastější uvedenou předností bylo sportovní vyžití, které se objevilo v 26 případech. Za další silnou stránku města

považují respondenti dostatek nákupních možností. Tato odpověď byla zaznamenána v 8 případech. Další odpovědi se již vyskytovaly v méně jak 4 případech. Byly to například: nově zrekonstruovaná jízdárna, kulturní vyžití, péče o životní prostředí a zeleň, dálnice D5, cyklostezky, klidné prostředí bez přírodních katastrof, dobrá poloha u hranic s Německem, nový bazén a každoroční husitské slavnosti.

Poslední otázka (otázka č. 13) dotazníkového šetření zjišťovala, jaké oblasti by podle respondentů měly být nejvíce finančně podporovány městským úřadem. Zde měli respondenti ohodnotit číslem nabízené možnosti dle svých preferencí od 1 do 21. Číslo 1 zde představovalo oblast, do které by mělo dle respondentů město vložit nejvíce finančních prostředků. Analogicky poté číslo 21 znamenalo oblast, kterou by respondenti finančně podpořili nejméně.

Obr. č. 11: Struktura nejvíce finančně podporovaných oblastí

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z uvedeného obrázku č. 12 je možné konstatovat, že občané města by nejvíce finančně podpořili **zdravotnictví** a s ním spojenou absenci blízké nemocnice. Občané tak musí jet do nejbližší nemocnice vzdálené 47 km do Stodu, proto by dle určení respondentů bylo jistě přínosné investovat do vybudování bližší nemocnice. Dále by respondenti vložili více finančních prostředků do **tvorby pracovních míst**, kdy tuto položku ohodnotili průměrně známkou 5,85. Třetí příčku více financovaných oblastí obsadilo **základní školství**. Občané tak zřejmě mají pocit, že by se do školství mělo vložit více

finančních prostředků. Další lépe financovanou oblastí by dle dotazovaných respondentů měl být rozvoj a údržba infrastruktury. Přestože město ročně investuje patřičnou částku na obnovu pozemních komunikací, mají občané pocit, že komunikace nejsou na patřičné úrovni. Přestože dle tázaných respondentů bylo silnou stránkou města sportovní vyžití, umístily se sportovní akce a mimoškolní aktivity dětí na sedmé příčce. Méně finančně podporovat by se podle občanů měly podnikatelské subjekty a činnost spolků a neziskových organizací. Další dvě předposlední příčky obsadily oblasti rozšíření sítě o maloobchody a velkoobchody. Nejméně finančních prostředků by dotazovaní respondenti investovali do komunikace se státní správou a úřady.

6 ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA OPTIMALIZACI

Hlavní cíl této práce byl naplněn ve čtvrté kapitole rozbořením analýzy příjmů a výdajů města. Pro ucelený pohled práce bylo provedeno dotazníkové šetření, které napomáhá k druhotnému cíli práce, jímž je zhodnocení a návrh na zlepšení hospodaření obce.

Z analýzy hospodaření vyplynulo, že město po celé sledované období sestavilo rozpočet schodkový, avšak ve skutečném plnění rozpočtu platil schodek pouze v letech 2009 a 2011. V roce 2008, 2010 a 2012 byly poté rozpočtové příjmy značně vyšší než rozpočtové výdaje a rozpočet skutečného plnění tak vykazoval přebytek.

Rok 2008

Celkové příjmy činily v tomto roce 293.558.120,58 Kč a celkové výdaje činily 276.616.527,49 Kč, proto tedy město vykázalo **přebytek ve výši 16.941.593,1 Kč**. To bylo zapříčiněno zvýšením skutečných příjmů o 48.256.870,58 Kč oproti schváleným příjmům, v důsledku zvýšení kapitálových příjmů, ale zároveň i zvýšením skutečných výdajů oproti schváleným výdajům o 25.397.777,4 Kč v důsledku zvýšení běžných i kapitálových výdajů.

Rok 2009

Výsledek hospodaření roku 2009 vykazoval **schodek ve výši 21.263.909,07 Kč**. Tento schodek byl způsoben významným nárůstem výdajů o 64.837.172,5 Kč oproti minulému roku. Tento značný nárůst výdajů byl podmíněn rozsáhlou investicí revitalizace území bývalé Rybeny – I. Etapa ve výši 30.809.657,90 Kč. Také město dočerpalo částku 17.422.022,06 Kč z úvěru uzavřeného v roce 2008, kterou financovalo infrastrukturu města, opravu a rekonstrukce bytových a nebytových prostor v majetku města. Další nárůst výdajů oproti roku 2008 se projevil v oblasti tělovýchova a zájmová činnost, kdy se uvedl do provozu zimní stadion, náklady s ním spojené vzrostly o 6.812.075,03 Kč, a plavecký bazén, kde vzrostly náklady o 4.200.041,71 Kč. Více finančních prostředků město poskytlo také oblasti sociální služby, ve které se o 6.023.000,-- Kč zvýšil příspěvek na péči. *„Příspěvek na péči je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona o sociálních službách. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat buď osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu“* (portal.mpsv.cz, 2013).

Rok 2010

Co se týče roku 2010, město opět ve svém výsledku hospodaření vykázalo převis příjmů nad výdaji a tedy **přebytek ve výši 21.226.671,2 Kč**. Tato skutečnost nastala v důsledku zvýšení celkových příjmů o 34.328.728,2 Kč oproti předešlému roku. Největší nárůst o 33.472.209,7 Kč se promítl v přijatých dotacích, především pak v investičních přijatých transferech. Město získalo několik finančních prostředků z investičních dotací na realizování pořízení automobilové stříkačky, na zázemí pro cykloturistiku, na obnovu knížecí aleje a také na výstavbu parkoviště Rybena.⁷

Rok 2011

V roce 2011 byl znovu ve výsledku hospodaření města Tachov vykazován **schodek ve výši 47.591.402,6 Kč**. Schodek byl způsoben značným nárůstem celkových výdajů o 34.598.963,9 Kč oproti předešlému roku. Nárůst celkových výdajů podnítily především značné investice. K největším investicím v roce 2011 patřila výstavba venkovního bazénu ve výši 23.620.190,24 Kč a rekonstrukce komunikací Pobřežní – východ a západ v celkové výši 22.471.644,72 Kč. K menším, ale neméně důležitým investicím v tomto roce se řadí pořízení mamografu v částce 10.134.060,-- Kč a obnova jízdárny Tachov – Světce v částce 7.014.645,-- Kč. Další již menší nárůst výdajů oproti roku 2010 se ukázal opět v oblasti tělovýchova a zájmová činnost, kdy se zvýšil příspěvek na činnost Sportovního zařízení města ve výši 5.169.219,58 Kč. Město provozuje sportovní areál, kde se v okruhu 500 m nachází zimní stadion s celoročním provozem, plavecká bazén, 2 travnatá hřiště a jedno hřiště s umělým povrchem rozměrů FIFA, minigolf, bowling a sjezdovku s vlekem (sportgo.cz, 2013).

Rok 2012

Město v roce 2012 opět dokázalo ve výsledku hospodaření dosáhnout **přebytku ve výši 6.357.379,5 Kč**, ačkoli klesly celkové příjmy i celkové výdaje oproti minulému roku. Největší příjmy v tomto roce plynuly do rozpočtu z daňových příjmů, nejvíce pak z daní a ze správních poplatků. Oproti roku 2011 činila tato změna 11.619.464,4 Kč.

Do celkového zhodnocení však nelze opominout ani názor občanů města Tachov. Z dotazníkového šetření přesněji z otázky č. 13 vyplynulo, že dotazovaní respondenti by investovali více finančních prostředků na zdravotnictví, poté na tvorbu pracovních míst a na základní školství. Město Tachov již po celé sledované období nejvíce finančně podporuje činnost místní správy, což je položka nutná a příliš neovlivnitelná.

---

⁷ Podrobnější informace viz. kapitola 4.1.6 Přijaté dotace

Na druhém místě město vynakládá velkou část finančních prostředků na položku příspěvek na péči, což by se dalo považovat za určitou investici do zdravotnictví, a tudíž město splňuje požadavek občanů. Třetí notně finančně podporovanou oblastí je správa bytového a nebytového fondu, která se u preferencí občanů objevila až na desáté příčce. Čtvrtou nejvíce finančně podpořenou oblastí města je základní školství, čímž město také splňuje požadavek občanů plynoucí z dotazníkového šetření.

Z výše uvedených poznatků je možné konstatovat, že město hospodařilo v rámci svých možností uspokojivě. Město má snahu systematicky obnovovat špatný stav pozemních komunikací, zvětšovat svůj majetek, starat se o údržbu města a v neposlední řadě se snaží uspokojit většinu potřeb občanů.

6.1 Predikce následujícího roku

S účinností od 1. ledna 2013 přišla v platnost Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která zvyšuje podíly z celostátního hrubého výnosu určitých daní. V praxi se změna dotkne daně z přidané hodnoty, kdy z původního podílu 19,93% novela zvyšuje na 20,83% z celostátního hrubého výnosu DPH. Dále se změna projeví v DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků, navýšení z podílu 21,4% na 22,87% a poslední změna je zaznamenána u DPFO vybírané srážkou, DPFO se samostatně výdělečné činnosti a DPPO, kdy změna z 21,4% stoupla na 23,58% (Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní - s účinností od 1. ledna 2013.). V důsledku této změny je možné předpokládat příznivý vývoj příjmů pro rok 2013. Příjmy by proto mohly dosáhnout částky 269.519.000,-- Kč. Město pro rok 2013 nepředpokládá rozsáhlé investiční akce, proto by díky tomu mohla dosáhnout provozních výdajů ve výši 223.151.700,-- Kč. Dále má město v plánu splatit své veškeré úvěry, které dosahují částky 23.990.000,-- Kč. Pokud se naplní tato optimistická prognóza, výsledek hospodaření bude vykazovat přebytek ve výši 5.067.300,-- Kč (Rozpočet města Tachov, 2013).

6.2 Opatření ke zlepšení hospodaření

V této části práce budou nastíněny možné návrhy na zlepšení hospodaření města Tachov. Cílem bude snaha o **zvýšení příjmů** a **optimalizaci výdajů** města.

V příjmové části rozpočtu je omezené pole působnosti. Rozbor v praktické části práce ukázal, že největší položkou příjmů města jsou daňové příjmy. Právě u daní je omezená možnost jejího zvýšení, protože jejich výše je stanovena zákonem, město tak nemá

možnost výši daní měnit. Pro dosažení větších daňových příjmů je jediným možným řešením částečné **zvýšení místních poplatků**. Město má některé místní poplatky stanoveny v maximální možné výši stanovené zákonem, a tak je prostor pro navýšení příjmů částečně omezen. Může zvýšit např. poplatek za psa nebo poplatek z ubytovací kapacity. Další možností zvýšení daňových příjmů je **zvýšení místního koeficientu** u daně z nemovitosti, který Tachov stanovil Obecně závaznou vyhláškou č. 3/2008 ve výši 2,0. Obec dále může obecně závaznou vyhláškou stanovit jiné koeficienty pro jednotlivé části obce. Tato možnost však nese riziko v podobě snížení zájmu o nemovitosti ve městě Tachov (Obecně závazná vyhláška č. 3/2008).

Druhou největší položkou příjmů města Tachov jsou dotace. Město má možnost získat více peněžních prostředků pomocí **účelových dotací** z různých zdrojů. Jelikož je město Tachov větším městem, mělo by mít vhodného odborníka v oblasti dotací, který by městu doporučoval různé dotační programy pro město vhodně využitelné. Problémem zde může být sestavený investiční záměr předkládaný v žádosti o dotaci.

Další největší možností ovlivnění příjmů jsou **nedaňové příjmy**. Město tak může v oblasti pronajímání bytů **regulovat výši nájemného**. V tomto případě však musí město postupovat obezřetně, protože markantním zvýšením nájemného může klesnout poptávka a tím i celkové příjmy města. Dále by mělo město provést konsolidaci splátek dluhů.

Poslední položkou v příjmech města jsou **kapitálové příjmy**. Zlepšení v této oblasti se naskýtá možnost **prodeje bytových jednotek**, kde jejich držba není pro město až tak výhodná.

Jelikož město Tachov své dosavadní volné peněžní prostředky ukládá pouze na běžném účtu, který je primárně určen k zajištění platebního styku města, je dalším návrhem pro efektivnější hospodaření vyzkoušení nových možností nabízených moderním trhem. Město by tak mohlo své ušetřené volné peněžní prostředky zhodnotit na různých typech **spořicíh účtů** nebo **na termínovaných vkladech s individuální úrokovou sazbou**. V tomto případě město spolupracuje s odborníkem na investiční bankovníctví, se kterým dohodne výši vkladu a délku splatnosti, kterou si město může přizpůsobit svým potřebám. Jelikož město Tachov neobchoduje s cennými papíry, bylo by pro něj zajímavé vyzkoušet zhodnotit své úspory pomocí **depozitní směnky**, která přináší větší výnos (Bankovníctví – Financování obcí a měst, 2013).

Ve výdajové stránce rozpočtu by mělo mít město za cíl do budoucna zabezpečit snížení provozních výdajů. Pokud by město využilo možnosti prodeje nevýhodných bytových jednotek, jak je již výše uvedeno, uspořilo by určitou část peněžních prostředků ve správě bytového fondu. Pokud bude nutné snížení dalších výdajů, mělo by město snížit aktuální počet investičních projektů na rozvoj města a také regulovat výši příspěvků některým příspěvkovým organizacím.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat hospodaření města Tachov, poté jej zhodnotit a navrhnout možnosti ke zlepšení hospodaření.

Na základě prostudované odborné literatury, právních předpisů, závěrečných účtů a rozpočtů města byla sestavena analýza rozpočtu schváleného, upraveného a skutečného plnění a následná podrobná analýza příjmů a výdajů. Je nutností vysvětlit filosofii, proč je rozpočet schvalován vždy jako schodkový. Důvodem pro tuto skutečnost je fakt, že město při schvalování rozpočtu počítá vždy s očekávanými příjmy ze skutečného rozpočtu z minulých let a s očekávanými výdaji relativně vyššími.

Nejdříve byla práce soustředěna na teoretické znalosti, kde se postupně vymezila územní samospráva v ČR, vysvětlily pojmy obec a kraj, následně se pak charakterizovalo financování územní samosprávy v ČR. V návaznosti na teoretické znalosti následovala praktická část, která ve svém úvodu představila vybrané město. Ve stručnosti další podkapitola odhalila historii a vznik města, jeho současnost a samosprávu. Dále se práce věnovala hlavnímu cíli, kterým je samotná analýza příjmů a výdajů města. Nejprve se analyzovaly rozpočty v jednotlivých letech, pomocí nichž byly dále podrobně rozebrány skutečné příjmy, které byly pro větší přehlednost členěny. Skutečné výdaje byly taktéž dále více členěny. Pro dosažení maximální přesnosti cíle bylo přehledně do tabulky zpracováno financování města. K dotvoření celkového pohledu na hospodaření města bylo realizováno dotazníkové šetření, jež si kladlo za cíl zjistit spokojenost občanů s hospodařením a s nabízenými službami, povědomí o výši rozpočtu Tachova aj. Z dotazníku byly zjištěny závažné závěry, např. pouze 6 respondentů skutečně ví, v jakých řádech milionů město hospodaří. Dále bylo na základě dotazníku zjištěno, že se o hospodaření města zajímají jednoznačně více muži než ženy. Dle výsledků dotazníkového šetření vyšlo také najevo, že respondenti ohodnotili služby poskytované městem vesměs kladně.

V závěru práce bylo provedeno zhodnocení, z kterého vyplynulo, že město hospodaří uspokojivě. I přes tuto skutečnost byly navrženy možnosti pro optimalizaci hospodaření města.

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Rozpočtové třídy.....	18
Tab. č. 2: Rozpočtové skupiny.....	19
Tab. č. 3: Schéma daňových příjmů rozpočtu obcí.....	20
Tab. č. 4: Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obce.....	24
Tab. č. 5: Přehled počtu obyvatel v letech 2008 - 2012.....	28
Tab. č. 6: Vývoj schváleného rozpočtu (v Kč)	31
Tab. č. 7: Vývoj upraveného rozpočtu (v Kč)	32
Tab. č. 8: Vývoj skutečného plnění rozpočtu (v Kč).....	32
Tab. č. 9: Struktura příjmů členěná dle rozpočtové skladby v letech 2008 – 2012 (v Kč)	34
Tab. č. 10: Struktura daňových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč)	34
Tab. č. 11: Sdílené a svěřené daně města Tachov v letech 2008 – 2012 (v Kč).....	35
Tab. č. 12: Struktura nedaňových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč).....	38
Tab. č. 13: Struktura kapitálových příjmů v letech 2008 – 2012 (v Kč)	39
Tab. č. 14: Struktura příj. dotací dle druhového členění v letech 2008 – 2012 (v Kč)...	40
Tab. č. 15: Struktura výd. členěná dle rozpočtové skladby v letech 2008 – 2012 (v Kč)	42
Tab. č. 16: Přehled hlavních výdaj. oblastí z rozpočtu města v letech 2008 – 2012 (v Kč)	42
Tab. č. 17: Přehled financování města Tachova v letech 2008 – 2012 (v Kč)	45
Tab. č. 18: Výsledek hospodaření města Tachova v letech 2008 – 2012 (v Kč).....	46

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Schéma orgánů obce	9
Obr. č. 2: Schéma orgánů kraje.....	11
Obr. č. 3: Struktura daňových příjmů rozpočtu obcí a DSO v roce 2010.....	21
Obr. č. 4: Znak města Tachova	27
Obr. č. 5: Vývoj počtu obyvatelstva města Tachov	28
Obr. č. 6: Zájem o hospodaření města	48
Obr. č. 7: Získávání informací	49
Obr. č. 8: Připomínkování tvorby rozpočtu	50
Obr. č. 9: Zohledňování potřeb obyvatel	50
Obr. č. 10: Služby poskytované městem.....	51
Obr. č. 11: Struktura nejvíce finančně podporovaných oblastí.....	53

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČNR	České národní rady
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DPFO	daň z příjmů fyzické osoby
DPPO	daň z příjmů právnické osoby
MěÚ	Městský Úřad
MF	Ministerstvo financí
Mgr.	magistr
MHD	městská hromadná doprava
např.	například
obr.	obrázek
odst.	odstavec
popř.	popřípadě
pozn.	poznámka
RS	rozpočtové skupiny
sb.	sbírky
str.	strana
tab.	tabulka
tj.	to jest
tzv.	takzvaný

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikované zdroje:

- CÍSAŘOVÁ, Eliška., PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s., ISBN 978-80-87123-06-5
- ČERNOCH, František., GALLUS, Pavel. *Tachov/ Tachau*. Plzeň: NAVA, 1996, 96 s.
- PAVLÁSEK, Vlastimil., HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. 1. Vydání, Plzeň: NAVA, 2010, 215 s., ISBN 978-80-7211-360-6
- PECÁKOVÁ, Iva. *Statistika v terénních průzkumech*. Praha: Professional Publishing, 2008, 236 s., ISBN 978-80-86946-74-0
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, 375 s., ISBN 80-7261-086-4
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance – úvod do problematiky*, 4. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: ASPI Publishing, 2008, 579 s., ISBN 978-80-7357-358-4
- PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI Publishing, 2002, 441 s., ISBN 80-86395-21-9
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, 304 s., ISBN 978-80-247-2789-9

Seriálová publikace:

- Volné peníze lze zhodnotit také jinak než jen na běžných účtech. *Bankovníctví (příloha)*. Financování obcí a měst. Praha: *Economia*, 2013, č. 3, s. 1 – 2. ISSN 1212–4273

Zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v platném znění
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích v platném znění

- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdější předpisů
- Vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě
- Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě - Příloha
- Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní - s účinností od 1. ledna 2013

Internetové zdroje:

- Cyklostezky, *Rychta sportoviště Tachov* [online] [cit. 12. 4. 2013] Dostupné na: <<http://www.sportoviste-tachov.cz/cyklostezky-rychta.html>>
- Letecký pohled Tachova, *Tachovsko turistické informace* [online] [cit. 10. 3. 2013] Dostupné na: <http://turista.tachov-mesto.cz/tc_lp.htm>
- Nezaměstnanost, *Český statistický úřad* [online] [cit. 12. 2. 2013] Dostupné na: <http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_plzenskem_kraji_k_31_10_2012>
- *Oficiální stránky města Tachov* [online] [cit. 12. 4. 2013] Dostupné na: <www.tachov-mesto.cz>
- Podrobné rozpočty krajů a obcí, *Deník veřejné správy* [online] [cit. 23. 3. 2013] Dostupné na: <http://www.denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_06/1_06/text1_06.htm>
- Příspěvek na péči, *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online] [cit. 14. 4. 2013] Dostupné na: <<http://portal.mpsv.cz/soc/ssl/prispevek>>
- Sportovní zařízení města Tachova, *Sportoviště Tachov* [online] [cit. 14. 4. 2013] Dostupné na: <<http://www.sportgo.cz/sportoviste/viceucelovy-areal-sportovist-sportovni-zarizeni-mesta-tachova>>
- Státní závěrečný účet 2010. *Ministerstvo financí ČR* [online] [cit. 21. 10. 2012] Dostupné na: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU_2010_F-II.pdf>

Materiály od MěÚ Tachov:

- Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 3/2008, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitosti
- Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 4/2012, o místním poplatku ze psů, místním poplatku za užívání veřejného prostranství a místním poplatku z ubytovací kapacity

- Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 5/2012, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- Výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012
- Závěrečné účty města Tachov za roky 2008, 2009, 2010, 2011 a 2012
- Rozpočet města Tachov v roce 2013

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A: Letecký snímek města Tachov

PŘÍLOHA B: Dotazník

PŘÍLOHA A: Letecký snímek města Tachov

Zdroj: turista.tachov-mesto.cz

PŘÍLOHA B: Dotazník o povědomí hospodaření města Tachov

Výsledky tohoto dotazníku budou sloužit k účelu vypracování bakalářské práce na téma Finanční hospodaření konkrétní obce. Tímto prosím občany města Tachova k jeho zodpovědnému vyplnění. Dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za vyplnění.

Lucie Morongová, studentka ZČU v Plzni, Fakulty ekonomické

Odpověď označte křížkem, pokud není uvedeno jinak.

1. Uveďte prosím, Vaše pohlaví:

Muž

Žena

2. Váš věk:

14 – 18 let

19 – 25 let

26 – 30 let

31 – 45 let

46 – 60 let

61 let a více

3. Dosažené vzdělání:

základní

vyučení

středoškolské

vyšší odborné

vysokoškolské

4. Jak dlouho žijete v obci:

méně než 10 let

11 – 20 let

21 – 30 let

31 – 40 let

41 let a více

5. Vaše ekonomické postavení:

zaměstnanec

podnikatel, živnostník

v domácnosti

důchodce

student

nezaměstnaný

6. Zajímáte se o hospodaření města?

ano

ne

7. a) Víte, v jakých řádech milionů město hospodaří?

do 50 mil.

50 – 150 mil.

150 – 250 mil.

250 mil. a více

b) Odkud získáváte informace o hospodaření města?

z médií

z internetových stránek města

od orgánů města

jiný zdroj prosím uveďte .....

8. Využíváte možnosti připomínkování tvorby rozpočtu?

ano

ne

ne, nevím, o co se jedná

9. Myslíte si, že město při sestavování rozpočtu výrazně zohledňuje potřeby obyvatel?

- ano
- ne

10. Jak jste spokojen se službami poskytovanými městem? (např. zimní stadion, bazén, hřiště)

- služby jsou nadstandardní
- služby jsou na průměrné úrovni
- město v této oblasti zaostává za ostatními městy

11. Uved'te největší problémy (slabé stránky) města.

Odpovězte vlastními slovy.

.....

.....

.....

.....

12. Uved'te přednosti (silné stránky) města.

Odpovězte vlastními slovy.

.....

.....

.....

.....

13. Jaké oblasti dle Vašeho názoru by měly být nejvíce finančně podporovány městským úřadem?

☐ bytová výstavba	☐ rozšíření obchodní sítě o velkoobchody
☐ rekonstrukce historických památek	☐ rozšíření obchodní sítě o maloobchody
☐ zdravotnictví	☐ základní školství
☐ sociální služby	☐ střední školství
☐ kulturní akce	☐ sportovní akce a mimoškolní aktivity dětí
☐ komunální služby	☐ činnost spolků a neziskových organizací
☐ bezpečnost ve městě	☐ veřejná doprava
☐ turistika a cestovní ruch	☐ podnikatelské subjekty
☐ tvorba pracovních míst	☐ ochrana životního prostředí
☐ komunikace se státní správou a úřady	
☐ rozvoj a údržba infrastruktury (silnice, inženýrské sítě, kulturní, společenské)	
☐ péče o veřejné prostory (hřiště, hřbitovy)	

Očísľujte dle Vašich preferencí od 1-21. (1= nejvíce, 21= nejméně)

ABSTRAKT

MORONGOVÁ, L. *Finanční hospodaření konkrétní obce*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 67 s., 2013

Klíčová slova: obec, územní samospráva, rozpočet obce, financování obce

Tato bakalářská práce je zaměřena na hospodaření města Tachov, v letech 2008 – 2012. Cílem práce je zhodnotit skutečné příjmy a výdaje města Tachov, v konkrétním období, a zároveň ze získaných poznatků navrhnout možnosti k případnému zlepšení hospodaření. Práce je rozdělena na dvě části a to část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části jsou vymezeny pojmy obec a kraj a dále jsou zde shrnuty základní informace o financování územní samosprávy v ČR.

Praktické část navazuje na teoretickou a je zde provedena analýza hospodaření města Tachov. Jako hlavní výkazy k provedení této analýzy byly použity rozpočty a závěrečné účty města Tachov v letech 2008 – 2012.

V závěru práce je zhodnocení dosavadního hospodaření města Tachov s návrhem na zlepšení hospodaření a predikcí vývoje hospodaření následujícího roku.

ABSTRACT

MORONGOVÁ, L. *Financial management of a particular town*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 67 p., 2013

Key words: municipality, local government, burget of municipality, funding of municipality

This thesis is focused on the economy of Tachov in the years 2008 - 2012.

The aim of the thesis is to evaluate the actual incomes and expenses of Tachov in a particular period and to propose several suggestions how to achieve higher efficiency of the administration. The thesis is divided into two parts: a theoretical part and a practical part.

In the theoretical part we define administrative units, provinces and countries, and provide information on their funding.

In the practical part which follows the theoretical part we give an analysis of the economy of Tachov. As the underlying source of data we use budgets and final accounts of Tachov from years 2008 - 2012.

In the conclusion we evaluate the current economy of Tachov and propose possible optimizations and prediction of the development for the following year.